

HİKMET-AKADEMİK EDEBİYAT DERGİSİ
[JOURNAL OF ACADEMIC LITERATURE]
YIL 8, SAYI 16, BAHAR 2022

Dr. Abdullah UÇAR

Aksaray Üniversitesi
Rektörlük
Türk Dili Bölümü
Aksaray/TÜRKİYE
ucarabdullah@gmail.com
ORCID

**BERLİN DEVLET KÜTÜPHANESİ
MS. OR. OCT. 3058'DE KAYITLI
ŞİİR MECMUASININ MESTAP'A
GÖRE TASNİFİ**

CLASSIFICATION OF THE POETRY
JOURNAL NUMBER MS. OR. OCT. 3058
IN THE BERLIN STATE LIBRARY
ACCORDING TO MESTAP

Makale Türü: Araştırma Makalesi	Article Information: Research Article
Yükleme Tarihi: 15.12.2021	Received Date: 15.12.2021
Kabul Tarihi: 03.03.2022	Accepted Date: 03.03.2022
Yayınlanma Tarihi: 30.04.2022	Date Published: 30.04.2022

İntihal / Plagiarism

Bu makale **turnitin** programında taranmıştır.
This article was checked by **turnitin**.

Atıf/Citation

Uçar, Abdullah, "Berlin Devlet Kütüphanesi MS. OR. OTC. 3058'de Kayıtlı Şiir Mecmuasının MESTAP'a Göre Tasnifi", *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi [Journal of Academic Literature]*, Yıl 8, Sayı 16, Bahar 2022, s. 200-246.

Uçar, Abdullah, "Classification of the Poetry Journal Number MS. OR. OTC. 3058 in the Berlin State Library According to MESTAP", *Hikmet-Journal of Academic Literature*, Year 8, Volume 16, Spring 2022, p. 200-246.

10.28981/hikmet.1037223

Dr. Abdullah UÇAR

**BERLİN DEVLET KÜTÜPHANESİ MS. OR. OCT. 3058'DE KAYITLI ŞİİR
MECMUASININ MESTAP'A GÖRE TASNİFİ**

CLASSIFICATION OF THE POETRY JOURNAL NUMBER MS. OR. OCT. 3058 IN THE
BERLIN STATE LIBRARY ACCORDING TO MESTAP

ÖZ

Mecmualar, klasik Türk edebiyatı geleneğinde divanlar ve mesnevilerden sonra belki de en önemli eserlerdir. Şekil, muhteva ve dil bakımından farklı özelliklere sahip olan mecmualar, şairlerin divanlarında yer almayan bazı şiirlerini, kaynaklarda hayatı hakkında bilgi bulunmayan şairlerin şiirlerini ve şu an için herhangi bir nüshası elde olmayan bazı eserleri ihtiva etmeleri bakımından oldukça önemlidir.

Yazıldıkları dönemin zevkini yansıtması bakımından da önemli olan mecmualar, derleyenin şahsî tercihi göre tertip edildiği için muhteva bakımından farklılık gösterir. Mecmualar genellikle farklı nazım şekilleri ve türleriyle yazılmış şiirleri ihtiva ederler fakat belli nazım şekilleriyle yazılmış şiirleri içine alan mecmualar da bulunmaktadır.

Çalışmamızın konusu olan Berlin Devlet Kütüphanesi Ms. or. oct. 3058'de kayıtlı bu şiir mecmuasında, 25 şairin 185 şiiri bulunmaktadır. İstinsah tarihi bilinmeyen, 15. ve 16. yüzyıl şairlerine ait şiirleri ihtiva ettiği için 16. yüzyıl sonlarında yazıldığını tahmin ettiğimiz 70 varaklık bu mecmua, bilinen şairlerin divanlarında bulunmayan şiirleri ihtiva etmesi bakımından önemlidir. Bu çalışma, hem bu şiirleri tespit etmek hem de Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Berlin Devlet Kütüphanesi, Ms. or. oct.

ABSTRACT

Journals are one of the most important manuscripts in classical Turkish literature after divans and masnavis. Journals, which have different features in terms of poetry form, content and language features, are very important. Because these journals contain some poems of poets that are not found in their divans, poems of poets whose life is not known in classical books, and some works that do not have any manuscripts.

Journals are also important in terms of reflecting the taste of the period in which they were written. Since the journals are arranged according to the personal preference of the compiler, they differ in terms of content. Journals generally contain poems written in different poetic forms and genres, but there are also journals containing poems written in the same poetic form.

There are 185 poems by 25 poets in this poetry journal, which is the subject of this study, registered the number Ms. or. oct. 3058 in the Berlin State Library. The date of writing of this 70-page journal is unknown. Since there are poems of the 15th and 16th centuries in the journal, we guess that it was written at the end of the 16th century. This journal is important because it contains poems that are not found in the divans of famous poets. This study has been prepared both to identify these poems and to contribute to the Systematic Classification of Journals Project (MESTAP).

Keywords: Berlin State Library, Ms. or. oct. 3058, poetry journal, MESTAP, classification.

Giriş

Klasik Türk edebiyatının temel kaynakları arasında yer alan şiir mecmuaları, değeri son zamanlarda daha iyi anlaşılan önemli edebî ve tarihî eserlerimizdendir. Mecmualar, hem barındırdığı biyografik bilgiler hem de mevcut edebî eserleri doğrulayıcı ve tamamlayıcı işleviyle araştırmacıların ilgisini çekmiş, böylece yeni projelerin merkezinde yer almıştır. (Süngü, 2020: 918)

30 Haziran 2012'de Ankara'da düzenlenen "Osmanlı Şiirinin Hazinesi: Mecmualar ve Cönkler" isimli çalıştayda mecmuaları pek çok yönden tasnif edebilmek, bir mecmua havuzu oluşturabilmek ve edebiyat tarihi açısından tüm bu verilerden en üst seviyede istifade edebilmek adına Prof. Dr. M. Fatih Köksal öncülüğünde Mecmuaların SistematiK Tasnifi Projesi (MESTAP) adıyla başlatılan projenin temelleri atılmıştır. Bu çalıştaydan sonra şiir mecmuaları üzerinde çalışmalar hız kazanmış, 2019 yılında zirveyi görmüştür. (Süngü, 2020: 1051)

Projenin temelleri atıldıktan sonra, yapılan çalışmalarla büyüyen MESTAP sayesinde mecmualardan müteşekkil büyük bir kültür hazinesi oluşturulmaya devam edilmektedir. Bu amaca yönelik ikinci çalıştay da 27-28 Ekim 2017'de yine Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

MESTAP projesi kapsamında kütüphanelerimizde bulunan yazma şiir mecmuaları araştırmacılar tarafından gerek tez olarak gerek makale olarak çalışılmıştır ve çalışılmaya devam edilmektedir. MESTAP tamamlandığında binlerce mecmuanın tasnifinden müteşekkil bir veri tabanı oluşturulacaktır.

Mecmualar hakkında son yıllarda pek çok önemli çalışma yapıldığı için bu çalışmada mecmua hakkında geniş bilgi vermek yerine konuyu detaylı şekilde ele alan çalışmaların birkaçının künyesi verilmekle yetinilecektir.¹ Kamil Ali Gıynaş tarafından yayımlanan *Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası* adlı makalede ve Zeynep Süngü tarafından yayımlanan *Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Yeni Çalışmalar Bibliyografyası ve MESTAP* adlı makalede şiir mecmuaları üzerine yapılan çalışmalar yer almaktadır. Bu sebeple burada çalışmamıza konu olan mecmua hakkında genel bilgiler verilip MESTAP tablosu paylaşılacaktır.

Ms. or. oct. 3058 Numaralı Şiir Mecmuası

Çalışmamızın konusu olan mecmua, Berlin Devlet Kütüphanesi Ms. or. oct. 3058 numarada kayıtlıdır. 70 varaktan oluşan mecmuanın her sayfasında 16 veya 17 satır bulunmaktadır. Mecmua, başlıklar ve bazı beyitler hariç her sayfada iki sütun bulunacak şekilde düzenlenmiştir. Müstensihî ve istinsah tarihi belli değildir. Yazmaya sonradan hem Arap rakamlarıyla hem de Doğu

¹ Tarlan, 1946: 122-137; Kut, 1986: 170-174; Aydemir, 2001: 731-744; Aydemir, 2001: 147-155; Yılmaz, 2008: 255-280; Kılıç, 2012: 77-96; Gürbüz, 2012: 97-114; Köksal, 2012: 409-431; Köksal, 2017.

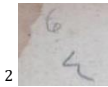
Arap rakamlarıyla varak numarası verilmiştir.² Bu çalışmada Doğu Arap rakamlarıyla yapılan numaralandırma esas alınmıştır. Mecmuada varak eksikliği yoktur fakat bir varağın yerinin yanlış olduğu tespit edilmiştir (Bkz. Ekler). Yazmada derkenar, serlevha ve cetvel yoktur. Mecmuada 15. ve 16. yüzyıllarda yaşamış 25 şaire ait toplam 185 şiir bulunmaktadır, başlıklar için mahlaslar kullanılmıştır. Mecmuada en çok bulunan nazım şekli gazeldir, toplam 147 gazel yer almıştır. Mecmuada en fazla şiiri bulunan şair Zatî'dir. Mecmuanın tamamı harekesiz nesih kırması ile kaleme alınmıştır. Mecmuada başlıklar sürh, diğer yazılar siyahtır.

Mecmuayı oluşturan kişinin bazı şiirlerde (özellikle kasidelerde) pek çok beyti yazmadığı, beyitlerin yerlerini değiştirdiği ve bazen de kelimeleri farklı şekillerde kaydettiği tespit edilmiştir. Mecmuadaki şiirler şairlerin divanlarında, tezkirelerde veya diğer kaynaklarda tespit edilerek mukayesesi yapılmış, divanlarda tespit edilen farklılıklar dipnot olarak kaydedilmiştir. Örneğin Cem Sultan Divanı'nda 126 beyitten oluşan bir kaside, mecmuada 74 beyit olarak yer almıştır, mecmuadaki kasidede mahlas da yer almamaktadır. Bu ve buna benzer durumlar dipnotlarla açıklanmıştır.

Mecmualar, kaynaklarda hayatları hakkında bilgi bulunmayan veya kaynaklarda hayatları hakkında bilgi bulunduğu hâlde divanı elde olmayan şairlerin şiirleri ile, divanları günümüze ulaşan şairlerin bu divanlarında bulunmayan şiirlerini ihtiva etmeleri bakımından oldukça önemlidir (Köksal, 2012: 88-89). Çalışmamızın konusu olan mecmuada da divanlarda bulunmayan şiirler yer almaktadır. Bunlardan Hasbî (ö. 1553'ten sonra) ve Mealî'ye (ö. 1535/36) ait olan şiirler Muvaffak Eflatun tarafından iki makale neşri ile literatüre kazandırılmıştır.³ Bunların dışındaki şairlerin, divanlarında bulunmayan veya henüz yayımlanmamış şiirleri tarafımızca yayıma hazırlanmış olup makale yayım sürecindedir.

Mecmuada Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları

Mahlas	Nazım şekli / sayısı	Mahlas	Nazım şekli / sayısı
Zatî	Gazel/115	Hayâlî	Gazel/2
Hasbî	Muaşşer/1, Murabba/1	Celîlî	Gazel/1
Cem Sultan	Kaside/1	Kıyâsî	Tahmis/1
Feyzî	Murabba/1	Za'fî	Gazel/1
Necâtî	Gazel/11, Kaside/18	İlmî	Gazel/1

2

³ Eflatun, 2015: 91-124.

Eflatun, 2016: 159-178.

Meâlî	Gazel/5, Kaside/5, Muhammes /1, Matla/1	Müderris	Gazel/1
Fakîrî	Gazel/2	Ravzî	Gazel/2
Sabûhî	Tahmis/1	Vâlihî	Tahmis/1
Necmî	Gazel/1	Bâkî	Gazel/1
Muhibbî	Gazel/2	Firâkî	Tahmis/1
Lutfî	Tahmis/1	Hayretî	Tesdis/1
Mesihî	Gazel/1	Misâlî	Gazel/1

Ayrıca mecmuada biri Deli Birader Gazalî'ye (ö. 1534/36) ait olmak üzere 2 kıt'a ve bir tarih matla'ı vardır. Mecmuada en fazla şiiri bulunan şair Zatî'dir, en çok kullanılan nazım şekli gazeldir.

Mecmuanın vikaye varaklarında bazı şiir bentleri vardır. Bunlardan biri Kâşif mahlaslı bir şaire ait şiiirdir. Bir kısmı, mecmuanın katalog kaydında da yer alan şiirin ilk bendi şu şekildedir (bkz. Fotoğraf-3):

Bilemem bende nedür cürm ü kuşûr u işyân
 Kılmaduñ gitdi baña lutf u inâyet ihsân
 Bûlbûlâsâ iderüm nâle vü feryâd u fiğân
 Âşikâr oldı derûnumda olan sırr-ı nihân

Vikaye varaklarında mahlası tespit edilemeyen şiirler de yer almaktadır. Ayrıca esas metinden sonra Bâkî'ye ve Sabit'e ait birer beyit bulunmaktadır. Bu bentler/beyitler mecmuaya sonradan eklendiği için MESTAP tablosuna dâhil edilmemiştir.

Mecmua'da Kullanılan Nazım Şekilleri

Mecmua'daki 185 şiirin nazım şekli ve sayısı şöyledir:

Nazım Şekli	Adet
Gazel	147
Kaside	24
Murabba	2
Muhammes	1
Tahmis	5
Tesdis	1

Muaşşer	1
Kıt'a	2
Matla'	2

MESTAP Tablosunun Hazırlanması

Mecmuanın içeriği tabloya aktarılırken ilk sütunda şiirlerin başlangıç ve bitiş varakları gösterilmiştir. İkinci sütunda şairin mahlası, üçüncü sütunda şiirin matla beyti/bendi yer almıştır. Dördüncü sütunda makta beyti/bendi gösterilmiştir. Makta beytinde mahlas geçmemişse mahlasın geçtiği beyit de aynı sütunda gösterilmiştir. Açıklamalar sütununa şiirlerin başlığı yazılmış, açıklama gerektiren durumlar, ilgili tabloyu bozmamak adına dipnotlarla belirtilmiştir.

Şiirlerdeki ek veya kelime eksikliklerini tamamlamak için şiirin tespit edilebildiği kaynaklara başvurulmuş, bu kaynaklardan alınan kısımlar köşeli parantez içerisinde verilmiştir. Mecmua ve tespit edilebilen kaynaklar karşılaştırılırken metni vezin/anlam olarak doğru tamamlayan kelime esas alınmıştır. Bu iki metin arasındaki fark dipnot olarak gösterilmiştir. Bu dipnotlardaki "D." divanı, "M." mecmuayı ifade etmektedir.

Sonuç

Bu çalışma ile edebiyat tarihimizde sayısız örneği bulunan; müstensihî, intinsah tarihi ve hangi amaçla oluşturulduğu tespit edilemeyen şiir mecmualarından biri daha sahip olduğu şekil ve muhteva özellikleriyle tanıtılmaya çalışılmıştır. Çalışmamıza konu olan Berlin Devlet Kütüphanesi Ms. or. oct. 3058 numaralı ve 70 varaklı şiir mecmuasında bulunan 185 şiir, MESTAP tarafından belirlenen bir düzene göre tertip edilmiştir.

Bu şiir mecmuası, sahip olduğu muhtevasıyla edebiyat araştırmacılarına imkânlar sunmuş bir kırkambar niteliğindedir. Bu mecmua, içinde yer alan bazı şairlerin, yayımlanmış divanlarında veya diğer yayımlarda tespit edilemeyen şiirlerini ihtiva etmesi bakımından önemlidir.

Kaynakça

Ambros, Edith. (1982), *Candid Penstrokes The Lyrics of Meâlî, an Ottoman Poet of the 16th Century*, Klaus Schwarz Verlag, Berlin.

Armutlu, Sadık. (1998), *Zâtî'nin Şem ü Pervâne'si*, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya.

Aydemir, Yaşar (e-kitap), *Ravzî Dîvânı*, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-196580/ravzi-divani.html>

- Bingölçe, Filiz. (2007), *Kitab-ı Dâfi-ü'l-Gumûm*, AltÜst Yayınevi, Ankara.
- Çavuşoğlu, Mehmed, Tanyeri, M. Ali. (1981), *Hayretî Divan*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Çavuşoğlu, Mehmed, Tanyeri, M. Ali. (1987), *Zatî Divanı (Gazeller Kısmı: III. Cild)*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Çelik, Büşra. (2019), "16. Yüzyıl Şairlerinden Fakîrî ve Şiirleri", *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 2 (2) , 787-844.
- Eflatun, Muvaffak. (2015), "Meâlî'nin Yayınlanmamış Şiirleri", *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4 (10), 91-124.
- Eflatun, Muvaffak. (2016), "Hasbî'nin Şehzade Mustafa Mersiyesi", *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (15), 159-178.
- Erdoğan, Mustafa. (2000), "Zamâne Şiirleri Yahut Nazîre Muhammesler", *Türk Kültürü*, 448, 479-497.
- Ersoylu, Halil. (1981), *Cem Sultan'ın Türkçe Divanı*, Tercüman, İstanbul.
- Gıynaş, Kamil Ali. (2011), "Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası", *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (25), s. 245-260.
- Gıynaş, Kamil Ali. (2013), *Pervâne Bey Mecmuası*, Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Yozgat.
- Kaplan, Yunus. (2018), "İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde Kayıtlı T 5480 Numaralı Musammat Mecmuası ve MESTAP'a Göre Tasnifi", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 21, 401-540.
- Kılıç, Filiz (e-kitap), *Âşık Çelebi Meşâî'rü's-Şu'arâ*, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-210485/asik-celebi-mesairus-suara.html>
- Köksal, M. Fatih. (2012), Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP), *Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori*, İstanbul: Kesit Yayınları, s. 83-101.
- Küçük, Sabahattin. (1994), *Bâkî Dîvânı*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Mengi, Mine. (1995), *Mesîhî Dîvânı*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Süngü, Zeynep. (2020), "Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Yeni Çalışmalar Bibliyografyası ve MESTAP", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi* (25), 917-1056.

Tarlan, Ali Nihad. (1945), *Hayâlî Bey Dîvânı*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.

Tarlan, Ali Nihad. (1963), *Necatî Beg Divanı*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

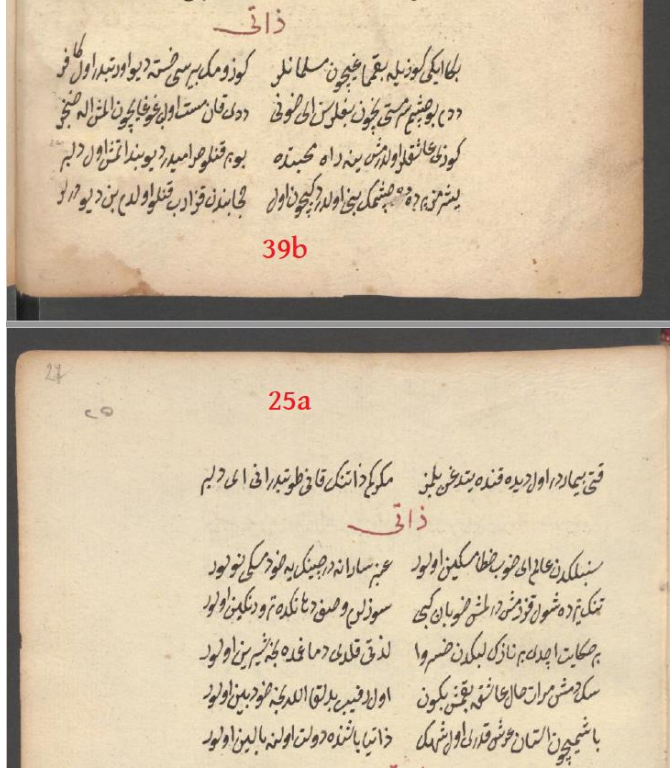
Tarlan, Ali Nihad. (1967), *Zatî Divanı (Gazeller Kısmı: I. Cild)*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.

Tarlan, Ali Nihad. (1970), *Zatî Divanı (Gazeller Kısmı: II. Cild)*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.

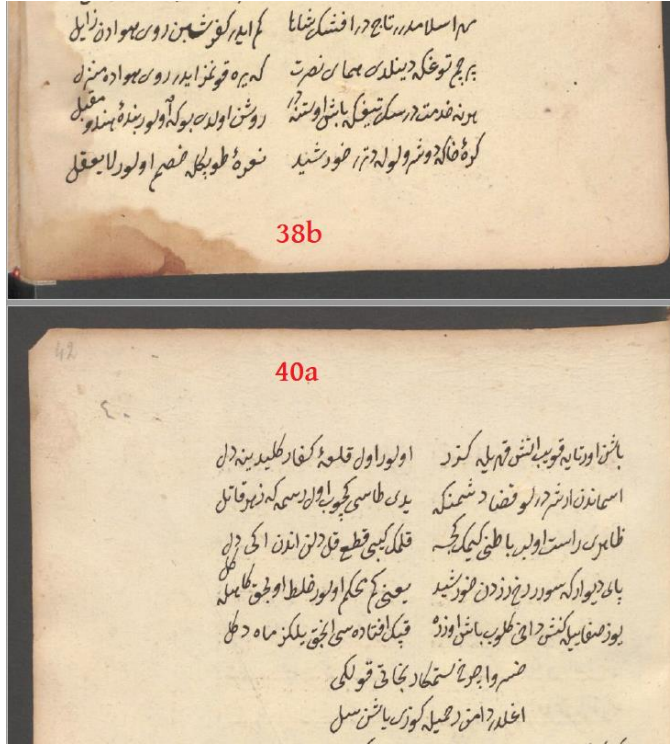
Yavuz, Kemal, Yavuz, Orhan. (2016), *Muhibbî Dîvânı*, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, İstanbul.

<http://teis.yesevi.edu.tr/>

EKLER

Fotoğraf 1- Berlin Devlet Kütüphanesi Ms. or. oct. 3058 Numaralı Şiir Mecmuası. 39. varak yerine yerleştirilince Zâtî'nin gazeli tamamlanmaktadır.

Fotoğraf 2- Aynı eser. 39. varak yerine yerleştirilince Necâtî Bey'in kasidesi de yerine yerleşmiş olmaktadır.

303 Ms. or. oct. 3058. Staatsbibliothek, Marburg

1927. 40. Starkes, bräunliches Papier. 73 Bl. 1a, 3a und 73a unbeschrieben. 21×13 cm. 16×8,5 cm. Zweispaltig. 16 Zl., schwankend. Kursives Neşî.

A (1b): بیلهم بنده ندر جرم قصور و عصیان
قیلمدک کندی بکا لطف و عنایت احسان
بلبل اسا ایدرم ناله و فریاد و فغان اشکار اولدی درویمده اولان سر نهان
E (72b): قطعه:

یزه بر دلیر دهنده کرکک لیلری دایما دهنده کرکک
اودمز سیدی غازی تکیه سیدر یزه اینده و رونده کرکک

تاریخ:

رجب اینده رحلت ایلدی چون حضرت شاتون انکیچون طوتندلر مام فلکده مهرله مرخ

206

Nr. 303–304

Anthologie aus Dichtern des 15. und 16. Jh.

Bl. 1b–2a: Gasels und Qoşmas von 'ÄŞİQ KÂŞİF. Bl. 3b–21a: ZÂTİ, Fünfer und Gasels. Bl. 21a–22b: HÂSBE, Trauerkasside auf den Tod des Prinzen Muştafâ. Bl. 22b–24b: ĞEM SULFÂN (st. 1495, vgl. İA III 69ff.?). Lobkasside auf den Propheten. Bl. 25a: FEYHİ, Gasel. Bl. 25a–27a, 30b–40b, 42a–57b, 58a–b: NERŪÂNİ (st. 914/2. Mai 1508, vgl. İA VIII 164ff.), Gasels und Kassiden. Bl. 27a–29a, 30a–b, 42a: ZÂTİ (st. im Ramazân 953/Nov. 1546, vgl. EI IV 1319), Gasels. Bl. 29a–b, 41a–b, 57b: ME'ÂLİ, Gasels. Bl. 58b–66a: ME'ÂLİ (st. 942/1536, vgl. GOD II 214f.), Kassiden. Bl. 41a: FAQİRİ (lebte um 1500, vgl. GOD I 278, HOP II 237), Gasel. Bl. 66a: ŞUBŪHİ (vgl. GOD II 453f.), *taḥmîs*. Bl. 66b ff.: Gasels von NERŪMİ (vgl. GOD II 640?). MUḤİBBİ (= Sultan Süleymân I.), MESTİHİ (st. 918/1513, vgl. İA VII 124ff.), HAYALİ (st. 964/1557, vgl. İA IV 384), ĞELİLİ (es gibt 3 Dichter dieses Namens aus jener Zeit, vgl. İA III 66), FAQİRİ, 'ILMİ (s. GOD II 471ff.), HÂSBE, ZÂTİ, RAVZİ, VÂLİHİ (vgl. GOD II 554f.), BÂQİ (st. 1600, vgl. İA II 243ff.), YAḤYĀ, FIRÂQİ, HAYREŪİ, MIŞÂLİ (st. 1010/1601, vgl. GOD III 127); Fünfer von LUṬFİ und QIVÂSİ (vgl. GOD I 282). Bl. 72b: ein Bruchstück und Chronogramm. Bl. 73b: Verse von BÂQİ und ŞÂİR.

Fotoğraf 3- Ms. or. oct. 3058 Numaralı Şiir Mecmuasının Katalog Kaydı

Mecmuanın MESTAP'a Göre Tasnifi

Yer No: Berlin Devlet Kütüphanesi Ms. or. oct. 3058							
Varak No.	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklama
1b	Zātī	‘Adū-yı zāğ elinden bir tezerv-i şive-kār aldum Daḥı ben şāh-bāz-ı ‘ışk olaldan bir şikār aldum	Nuḫūd-ı şabr u dil virdüm metā‘-ı derdine yārūñ Görenler Zātīyā cānlar virür bir yādigār aldum	Gazel/ 5 beyit		.---/---/---/---	
1b	Zātī	Ġabġabuñ topım görüp nice yıkıldum bilmedüm Ķubbe ² -i eflāki gümletmiş inildim bilmedüm	Gün olur ‘ışk içre Zātī ‘aşıġ olan kendüyi Gāh bilür gāh bilmez dime bildüm bilmedüm	Gazel/ 5 beyit		---/---/---/---	Başlık: Zātī
1b-2a	Zātī	Sākiyā tā ki gönülden gide tül-i emelüm Şāhid-i cāmı getür bezme tudaġın emelüm	Zātīyā sihrile cādū gözi gönüm alalı Beni seḥḥār şanur kim ki görürse ġazelüm	Gazel/ 5 beyit		---/---/---/---	Başlık: Zātī
2a	Zātī	Öliceġ luḫf idüp āb-ı yaḫ ile yuñ bedenüm Sīnemüñ sūziyla tūtüşā şāyed kefenüm	Yana yana dirisem yār beni yaġduġını Zātīyā od biraġur ḫırmen-i dehre ¹ sūḫanum	Gazel/ 5 beyit		---/---/---/---	Başlık: Zātī
2a-2b	Zātī	Nār-ı düzaḫ bir şerer köynüklü āhumdan benüm Mülk-i zulmet bir eṣer düd-ı siyāhumdan benüm	Baḡa cān viren ḫula böyle cān virem dimiş Buyidi Zātī ümüdüm pādīşāhumdan benüm	Gazel/ 7 beyit		---/---/---/---	Başlık: Zātī

¹ dehre: çarḫa D.

2b	Zātī	Götürün ayağı gülşende karar eyleyelüm Gül gibi varumuzu 'ıyşā ² nişār eyleyelüm	İşümüz cevher ü altun ola tā rüyumızı Der-i meyhānede ey Zātī ğubār eyleyelüm	Gazel/ 5 beyit	..-/.-/.-/.-/.-	Başlık: Zātī
2b	Zātī	Eyleme vakti degül billāhi gitmek niyyetin Ben fakīrūn hey begüm yas atma sūr-ı şoĥbetin	Bir Müselmān olsa şol pīr-i muġānuñ oĝlına Vāy yetiştirse beni Zātī iderdüm ĥıdmetin	Gazel/ 5 beyit	-.-/-.-/-.-/-.-	Başlık: Zātī
2b-3a	Zātī	Çekmişem çok gözleri cellādlar işkencesin Görmedüm bi-merĥametlükde nigārā sencesin	Naqd-i kalb ü şabr u 'aql u ihtiyārı kalmadı Zātī rāh-ı 'aşqda ĥarc eyledi olancasın	Gazel/ 5 beyit	-.-/-.-/-.-/-.-	Başlık: Zātī
3a	Zātī	Ey gönül kimseye mihr itme o māhuñ variken Kime kul olasın anuñ gibi şāhuñ variken	Didi dilber seni cevriye ne lāzım yakmağ Zātī 'ālem yakıcı āteş-i āhuñ variken	Gazel/ 5 beyit	..-/.-/.-/.-/.-	Başlık: Zātī
3a	Zātī	Bir yire cem' olalum şāfi ayaklar yürüsün Çāder-i 'işretimüz dāmen-i çarĥı bürüsün	Zātī ye ĥübile ĥaşr olma diyü pend itme Vā'izā ĥaşr olıcağ sen mi verürsin şorusın	Gazel/ 5 beyit	..-/.-/.-/.-/.-	Başlık: Zātī
3a-3b	Zātī	Çeşme-i la'lüñiçün āh iderem kuru kuru Şusuz ölürsem eger ağızuma ŧamzırmaya şu	Ayağı tozını gözüüm yaşı nem-gin idicek Didi yār gözüñçün şunı Zātī sere ço	Gazel/ 5 beyit	..-/.-/.-/.-/.-	Başlık: Zātī
3b	Zātī	Çorçum bu ki cānā bedenüm yaralarından Kanıla bile aĥa yürek pārelerinden	Seyr eylemede 'ālemi Zātī bu yedi beyt Kalmaz felegün seb'a-i seyyārelerinden	Gazel/ 7 beyit	-./-./-./-./-.-	Başlık: Zātī
3b	Zātī	Kan oldı yürek ğamze-i bürrānuñ ucından Cānuma geçüpdür güzelüm anuñ ucından	Ānuñ güzelüm öte ucıdur senüñ ānuñ Zātī seni ğāyetde sever anuñ ucından	Gazel/ 5 beyit	-./-./-./-./-.-	Başlık: Zātī

² 'ıyşā: 'ışka D.

4a	Zātī	Virme yā Rab baña yār-ı bî-miṣāl eksüklüğün Görmesün bende şeh-i şāhib-cemāl eksüklüğün	Zātī yi sürme қаpuñdan Hақ Te‘ālā virmesün Gülsitāna bülbül-i şūrīde-hāl eksüklüğün	Gazel/ 5 beyit	-.-/-.-/-.-/-.-	Başlık: Zātī
4a	Zātī	Hör baқma ‘āşıқа derdüñ ³ yükün odur çeken Gör ne hikmetdür ki ol bir tağı bir müdur çeken	Mülk-i ‘aşқа pādīşāh olmaz begüm Zātī kadar Sancaқ-ı āhı toқuz қat қal‘aya budur çeken	Gazel/ 5 beyit	-.-/-.-/-.-/-.-	Başlık: Zātī
4a-4b	Zātī	Dostum sen ictināb itmek neden aḥbābdan Faḥr-ı ‘ālem hiç yüz döndürmedi aḥḥābdan	Zātī yā ol āfetüñ kirpükleri leşker ⁴ çeküp Gözi üzre geldi tā fitne uyandı ḥ‘ābdan	Gazel/ 5 beyit	-.-/-.-/-.-/-.-	Başlık: Zātī
4b	Zātī	Şafālar isteyen sāķī müdām ayağūña düşsün Gelüp meydān-ı meclisde mey-i gül-gūna baş қоşsun	Eger kim ḥasret-i la‘l-i ⁵ lebüñle cān vire Zātī Açuқ koñ қабринüñ bir cānibin cānā mekes üşsün	Gazel/ 5 beyit	.---/.---/.---/.---	Başlık: Zātī
4b	Zātī	Ger dilerseñ tutasın vuşlat-ı dil-dār etegin Dimegil sevdüğün elden қоma inkār etegin	Secdeden başımı қaldurmaya tā rüz-ı kıyām Zātī ye eylese seccāde eger yār etegin	Gazel/ 7 beyit	..-/.-./..-/.-.	Başlık: Zātī
4b-5a	Zātī	‘Aşkuñuñ şükri namāzın kıлмаға ey nūr-ı ‘ayn Çeşme eşkinden vuzū‘ kıлмақ olupdur farz-ı ‘ayn	Zātī yle nice çıқsun seyre ol cābük-süvār Hem-rikābı bir gedā olmaқ ⁶ şehüñ gāyetde şeyn	Gazel/ 7 beyit	-.-/-.-/-.-/-.-	Başlık: Zātī
5a	Zātī	Şehr-i derdüñde olupdur gözlerüm şaққā Hüseyn ‘Aşkıla ⁷ her dem sebīl eyler yoluñda mā Hüseyn	Cānını şusuz viren şāh-ı şehīdān ‘aşқına Zātī -i dil-teşneye şun āb-ı la‘lün ā [Hüseyn]	Gazel/ 5 beyit	-.-/-.-/-.-/-.-	Başlık: Zātī

³ derdüñ: cevrüñ D.

⁴ leşker: ḥaңcer D.

⁵ la‘l-i: ḥāl-i M.

⁶ olmaқ: olmış D.

⁷ ‘Aşkıla: ‘Aşkuña D.

5a-5b	Zātī	Pir oldum egildüm ki geçem bāb-ı ecelden Ammā ki daḥı giçemizin hiç güzelden	Maḥbūblaruñ zūlfine el urmada fikri Zātī daḥı fāriğ olımaz tūl-i emelden	Gazel/ 5 beyit	--./--./--./--	Başlık: Zātī
5b	Zātī	Ey mihr-i ruḥuñ hem- nefesüm şubḥ-ı ezelden ‘Āşıkılarına ḥaṭṭuñ eṣer şām-ı ecelden	Sengin dilüni vaşf idüp āh eyledi Zātī Taşlar bile saḥt oluban āh itdi cebelden	Gazel/ 5 beyit	--./--./--./--	Başlık: Zātī
5b	Zātī	Baḥa bir cāme iḥsān it seg-i kūyuñ palāsından Ḥalāş eyle beni cübbe kabā ⁸ itmek belāsından	Şu kim gözden geçürmek isteye Zātī gözi tutsun Yine vaşf eyle yārūñ ḥāk-i rāḥi tütüyasından	Gazel/ 5 beyit	.---/.---/.---/.---	Başlık: Zātī
5b-6a	Zātī	İki bükdi kāmētüm fark olmaz oldum kāfdan Bār-ı miḥnet ādeme sengin degül mi kāfdan	Cevher-i Zātiye şor ol gevher-i yek-dāneyi Añlagil ḥüsñ ü behā-yı cevheri şarrāfdan	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
6a	Zātī	Beni itdi gözün ölümlü şayru Görenler didiler dirlik degül bu	Delü kanlıluğ itmiş Zātī eşküñ Bulanmayınca çurılmazımış şu	Gazel/ 5 beyit	.---/.---/.---	Başlık: Zātī
6a	Zātī	Silerse yaşımı bir dem eger ol mäh tal‘atlu Ziyāde ṭālī‘um gökcek sitārem gey sa‘ādetlü	Yararsın bir kılı biñ sen nigāruñ bili vaşfında Gerekdür Zātiyā şā‘ir olan gāyetde diḳkatlü	Gazel/ 5 beyit	.---/.---/.---/.---	Başlık: Zātī
6a-6b	Zātī	Dirigā bilmedüm kadrin yigitlik cevheri kanı Egilüp ⁹ ararın şimdi yitirdüm āh kim anı	Semen-zār oldı sebzün Zātiyā bü-yı fenā virdi Ümüdüm budurur Ḥaḳdan ki yoldaş ide imānı	Gazel/ 6 beyit	.---/.---/.---/.---	Başlık: Zātī
6b	Zātī	Çıkduḳça na‘l-i esb-i şanemden şerāreler Güyā hilālī çevre alurlar sitāreler	Zātiyi şalma külle-i kühsār-ı firḳāte Ey şir-i ner peleng-i ḡamuñ anı pāreler	Gazel/ 5 beyit	--./-./-./-./-.	Başlık: Zātī

⁸ cübbe kabā: bu cübbe çāk D.

⁹ Egilüp: Egildüm D.

6b	Zātī	La'lüñ ey cān-pāresi gāyetde tatlu yārdur Misli yoğ dirlerse ger didüklerince vardur	Dün gice seyrümde öpdüm ağzını ol goncanuñ Yine yoğ yirden gelür Zātī naşībüm vardur	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
7a	Zātī	Ey perī sıhriyle çeşmüñ gamzeñi ki tır ider Ki du'ā-yı seyf oğur bir hoş güzel şemşir ider	Geldügince yār şevküñ gālib olur Zātīyā Mihri gün geldükçe ol māhuñ saña te'sir ider	Gazel/ 7 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
7a	Zātī	Seni ol at kim ey server-i hūbān götürür Kıyma billāhi iñen sürme yazuđ cān götürür	Ger gele kabrine bir hūb kıyāmet dem urup Zātīyi hākden ol çeşme-i hayvān götürür	Gazel/ 5 beyit	..--/..--/..--/..--	Başlık: Zātī
7a-7b	Zātī	Cümle 'ālem derdine cānā devā ol derdedür Ben aña varmağa cānlar virdügüm ol derdedür	Ey melek yerden göge hayf oldı sensüz Zātīye Bir ucu feryādinuñ gökde bir ucu yirdedür	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
7b	Zātī	Şol cām-ı mey ki 'aks-i lebüñle şafāsı var Başda (Serde) ¹⁰ habāb-ı mey gibi sākī hevāsı var	Zātīnüñ āhı başına od yağdı sensüz āh Odlar yanar başında beğāyet belāsı var	Gazel/ 5 beyit	--./--./--./--	Başlık: Zātī
7b	Zātī	Yem-i firkatde dil dürr-i vişāle tālib olmuşdur Ne kim oldıysa ol deryā-yı 'aşka tālib olmuşdur	Meger kim 'ilm-i ihfā öğredüpdür Zātīye derdüñ ¹¹ Tabībüm ¹² za'fila hālkuñ gözinden gāyib olmuşdur	Gazel/ 5 beyit	.---/.---/.---/.---	Başlık: Zātī
7b-8a	Zātī	Qalbimiz sākī gam-ı devrān elinden hastedür Şakiyā niçün ayağuñ cünbişi āhestedür	Göñlüme illerden artuğ kār iderse n'ola 'ışk Mihrüñ ekser Zātīyā te'siri gāyet pestedür	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī

¹⁰ Metinde şu şekildedir: . Divanda *serde* şeklinde yazılmıştır. (Tarlan, 1968: 405)

¹¹ derdüñ: 'ışkuñ D.

¹² Tabībüm: Anuñçün D.

8a	Zātī	Bu bezm-i gülşen-ārānuñ içinde cāmlar güldür Şurāhī gonca vü āvāzesi feryād-ı bülbüldür	Bu meclis bir güzel ra'nā teferrüc-gāhdur Zātī Şurāhī çeşme-sār olmuş aña āb-ı revān müldür ¹³	Gazel/ 7 beyit	.---/---/---/---	Başlık: Zātī
8a-8b	Zātī	Şarāb-ı bezm-i a'dādan 'izāruñ yine gül güldür Beni ey dost ıap ağlat yiter düşmenleri güldür	Çarārın yile vir luşt it raķibi ebr-vār ağlat Gel ey tāze bahārum ra'd gibi Zātīyi güldür	Gazel/ 5 beyit	.---/---/---/---	Başlık: Zātī
8b	Zātī	Beñzümi zer eyleyen bir dilber-i zer-kübdur Ađırı altun deđer sīmīn-beden maħbūbdur	Cāmī'-i kağrinde eflāk ol nigāruñ Zātīyā Birbiri içre ıokuz ra'nā ¹⁴ muşanna' ıopdur	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
8b	Zātī	Vefā kıлмаğda süst āh o ¹⁵ püserler Cefā kıлмаğda ammā şīr-i nerler	Eyā Zātī bu dürlü dürlü sözler Serāser defter-i dürri dörerler	Gazel/ 5 beyit	.---/---/---	Başlık: Zātī
8b-9a	Zātī	Tiğ-ı aşka düşdüm el çekdüm özümden dostlar Mā-ħaşal kesdüm ümīdi kendüzümden dostlar	Düşmene yüz virdüğin yüz yirde añdum ağladum Vah ki bızār oldılar Zātī yüzümden dostlar	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
9a	Zātī	Sākiyā nüş eyleyenler cāmuñı şīr oldılar Dūd-ı āh u eşk-i çeşm anlara zencir oldılar	Zātīnūñ eşki vü āhı yiri göđi tutdılar Devlet-i sulţān-ı 'ışkuñda cihān-gir oldılar	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
9a	Zātī	Görmesem bir gün yüzüñ ey meh beni ğam öldürür Ger görürsem şevķ ü şādī gördüğüm dem öldürür	Çekme zaħmet Zātī-i dil-ħasteyi öldürmege Ey ıabībüm derd-i ğuşaşāñ anı bir dem öldürür	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī

¹³ Bu gazel, Zātī'nin *Şem' ü Pervāne* mesnevisinin içinde yer alan bir gazeldir, Zātī Divanı'nda bulunmamaktadır. (Bkz. Armutlu, 1998: 522)

¹⁴ ra'nā: ğarrā D.

¹⁵ āh o: āhū D.

9a-9b	Zātī	Çokuz pervānedür eflāk ü anuñ 'ışk nārıdır O nārūñ māhıla hūrşid iki dāne şirārıdır	Gönül fülkin yine bir baħr-ı derde şaldı kim Zātī Belā vü ğuşşadur mevci ecel anuñ kenārıdır	Gazel/ 5 beyit	.---/---/---/---	Başlık: Zātī
9b	Zātī	Yürek cānā maħabbet pādīşāhınuñ diyārıdır O başlar kim var anda ol diyārūñ kūh-sārıdır	Duħān-ı sūz-ı sīnemdür menār-ı cāmi ^c -i miħnet Aña Zātī kanādil āteş-i āhum şirārıdır	Gazel/ 5 beyit	.---/---/---/---	Başlık: Zātī
9b	Zātī	Zülfine bir şeb haţāyıla didüm müşġin kemend Baña ol hūb-ı Hıţā anuñ ucımdan geçdi bend	Sidre kaddin mūntehā medħ eyle ol servūñ diyū Geldi hātıfden baña Zātī bir āvāz-ı bülend	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
9b-10a	Zātī	Şol tālīb-i 'ilmūñ ki dinür adına Maħmūd Anuñ çav ^c -ı mişbāħ-ı cemāli bize maşşūd	Ġāyetde ħasen ola anuñ ħāli cihānda Zātīye eger ħaş Ayazı şuna Maħmūd	Gazel/ 5 beyit	--/---/---/---	Başlık: Zātī
10a	Zātī	Açılmazdı seher vaķtinde ol verd O cevr işşı seher-vār olmasa serd	Ġamından Zātīyā bir nev-bahāruñ Ĥazān bergi gibi oldı yüzüm zerd	Gazel/ 7 beyit	.---/---/---	Başlık: Zātī
10a-10b	Zātī	Şaç şaķal anuñ beyāzi aşfarıdır rüy-ı zerd Oñmaduķ başum benüm bir beyza-ı 'anķā-yı derd	Pul pul oldı Zātī-i zāruñ dōġünmekden teni Oynayaldan ol kamer ħalvetde āġyārıla nerd	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
10b	Zātī	Didüm niçün baña raħm itmez ol şeh ķul ħod anuñdur Dimiş ol server-i ser-cümle hūbān ķul Ĥudānuñdur	O şāhuñ ni'met-i endūhına şükr eylemek dāyım Senūñ elħamdülillāh Zātīyā vird-i lisānuñdur	Gazel/ 5 beyit	.---/---/---/---	Başlık: Zātī
10b	Zātī	On dördini ki ol meh-i bedr-i dūcā sürer Gördükçe nūr-ı ħüsnini ķalbüm şafā sürer	Zāhid riyāzātıla riyāz-ı cinān umar Dīdāra ķarşu Zātīyi ġör kim şafā sürer	Gazel/ 7 beyit	--/---/---/---	Başlık: Zātī

10b-11a	Zātī	Her kimüñ kim lāle-veş destinde la'lin cāmı var Gül gibi ğāyetde vaḳti hoş güzel ārāmı ¹⁶ var	Zātīye vaşf-ı cinān eylersin anda vā'izā Sākī-i meclis ḳadar bir dilber-i ra'nā mı var	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
11a	Zātī	Ol māh-ı burc-ı behcet bir āfitāb olupdur Mihri ḫarāretinden 'ālem ḫarāb olupdur	Yār itleriyle hemdem ğāyetde vaḳti hoşdur Şimdi uludı Zātī 'ālī-cenāb olupdur	Gazel/ 5 beyit	--./-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
11a	Zātī	Ḳalbūme ḳuvvet viren ḳüt-ı şeker-ğüftāridur Rūḫuma rāḫat viren yāḳūt-ı gevher-bāridur	Ol ki yokdan 'ālemi var itdi anuñ ḫaḳḳiçün Luḫf u ḳahruñ Zātīnūñ 'ālemde yoğı varıdur	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
11b	Zātī	Ey gönül āzurdesin yār-ı dil-āzāruñ mı var 'Aşḳa cevr idici bir bī-vefā yārūñ mı var	Naḳd-i 'aḳl u şabruñ ey Zātī oğurlanmış yine Uğrın Uğrın baḳıcı bir çeşm-i 'ayyāruñ mı var	Gazel/ 7 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
11b	Zātī	Zaḫmum idinüp bir niçe peykānuñı dişler Şekker ḳamışığı gibi gelen tīreñi dişler	Çeng eyledi ḡam ḳāmetūmi bezm-i belāda Zātī gözüümüñ yaşı aña ḫaḳdı kirişler	Gazel/ 7 beyit	--./-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
12a	Zātī	Acır ol şīrīn-dehen düşmen beni incitmesin Dostlar billāhi söyleñ ¹⁷ cānumuz acıtmasın	Tīr-i āhı Zātīyā evc-i Şüreyyādan geçür Menzil-i 'iştāḳ içre hergiz kimse saña yitmesin	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
12a	Zātī	Beni dūr itmesin devrān o māhuñ āsītānından Ḳamu bildüklerin eylerse derdüm yok ḳalanından	'Aceb mi Zātīyā rengin olursa şāhid-i nazmuñ Belāḡat ḳaşırına ḳıḳdı feşāḫat nerdübānından	Gazel/ 5 beyit	.---/-.---/-.---/-.---	Başlık: Zātī
12a-12b	Zātī	Hecrile rişte-i cāna niçe āteş urasın Boynumı şem' fetili gibi niçe burasın	Dil-i dīvāne 'aceb şerbetile uşlana mı Zātīyā la'li lebi yāra mükerrer şorasın	Gazel/ 5 beyit	..--/..--/..--/..--	Başlık: Zātī

¹⁶ ārāmı: eyyāmı D.

¹⁷ söyleñ: ayduñ D.

12b	Zātī	Kim bilür zülfün ğamından yine güm oldı helāk Dest-i berķile bulut çekdi yaķasın itdi ¹⁸ çāk	Añma adum Zātī düşmenden ħazer kıl didi dost İsm-i A'zam okuyan insāna şeytāndan ne bāk	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
12b	Zātī	Niçe zabṭ eyleyeyin yaşımı ben maħzūnuñ Bir avuç ħāk yolın bağlayımaz Ceyhūnuñ	Şıfr-ı dāğ altına çek sīne[de] Zātī bir elif ‘Aşķına düşdüğüñi ṭā bile ondan onuñ	Gazel/ 7 beyit	..--/..--/..--/..--	Başlık: Zātī
12b- 13a	Zātī	Görinen şanma kenārında şafaķ gerdūnuñ Ağzımı dāmenine sildi içüpdür ħūnuñ	İndi eş‘ārı anuñ ħalk terāzūsından Zātī vaşf ideli ey serv ḫad-i mevzūnuñ	Gazel/ 5 beyit	..--/..--/..--/..--	Başlık: Zātī
13a	Zātī	İndi nūr āyeti rüy-ı meh-i tābānuñiçün Okuduķca dili pūr-şevķ ider anuñiçün	Okumuñ her birisi rūḫa ğidādur didi yār Zātīyā sinede şaķla kerem it cānuñiçün	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
13a	Zātī	Esir-i ṭavķ-ı mihrūñ olalı ey māh-rū gerden Cihānda geçmemiş miñnet mi ḫalmışdur ‘aceb serden	Ḳomaz ey cevher-i iksir-i devlet mihrūñi elden Şafāsı ḫalb-i Zātīnūñ ziyāde ‘ayn-ı cevherden	Gazel/ 5 beyit	.---/---/---/---	Başlık: Zātī
13b	Zātī	Şol şanem Allāh ne āfetdür Ḫudā bağışlasun Billāh ol kān-ı kerem adın baña bağışlasun	Naķşı nāziūk ‘aşķa bir demde yüz biñ naķş ider Bir niğaruñ varımış Zātī Ḫudā bağışlasun Görmesün dünyāda herğiz dūr-ı gerdūndan elem Her zamān sīni aña anı saña bağışlasun ¹⁹	Gazel/ 6 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
13b	Zātī	Gözümüñ görmedüm ol meh temāşāsında taķşīrin İlāhī nūr-ı Aḫmed ḫaķķiçün nūr it anuñ yirin	O Yūsuf-ḫūsni şol deñlü ḫasen medḫ itdi kim Zātī Düşinde görmedi Ḫassān u Şaḫbān ḫūsni-i ta‘birin	Gazel/ 5 beyit	.---/---/---/---	Başlık: Zātī

¹⁸ itdi: iki D.

¹⁹ Bu beyit Zātī Divanı’nda mevcut değildir. (Bkz. Çavuşoğlu, Tanyeri 1987: 47)

13b-14a	Zātī	Başuñı yar nişān it derise taşumiçün Buyruğı başumuñ üstine benüm başumiçün	Yaşı çoğ olsun ol iki gözümüñ Nüh-şıfat Nüh tūfānı dimiş Zātī benüm yaşumiçün	Gazel/ 5 beyit	..-/.-./..-/.-.	Başlık: Zātī
14a	Zātī	Eyā hercāyī dil meyyālimişsin Benüm gibi perīşān-ħālmişsin	Didüm kim noçtadur varısa ağzuñ Ayıtdı Zātīyā remmālimişsin	Gazel/ 5 beyit	.-./.-./.-.	Başlık: Zātī
14a	Zātī	Ağzum açdurma çıkar odlar ²⁰ dehānumdan şakın Şehri yaqar nāle-i āteş-feşānumdan şakın	Yañılup Zātī vefāsuz dil-rübāya virme dil Çanuña girme sirişk-i ħūn-feşānumdan şakın	Gazel/ 5 beyit	.-./.-./.-./.-.	Başlık: Zātī
14a-14b	Zātī	Ölürsem istemez göñlüm k'olam āzād efendümden Acıtısa zulmile devrān irişür dād efendümden	Ġulāmam gerçi ben bende cihānuñ şāhıyam Zātī Biħamdillāh benüm göñlüm degül nāşād efendümden	Gazel/ 5 beyit	.-./.-./.-./.-.	Başlık: Zātī
14b	Zātī	Ne burcuñ mehisin ne yir ²¹ ādemisin Niçe şūġ olursın kimüñ hem-demisin	Çulum dimezise o şeh saña Zātī Cihānda 'aceb sen de bir kimse misin	Gazel/ 6 beyit	.-./.-./.-./.-.	Başlık: Zātī
14b	Zātī	Na'ralardan mestler taldurdılar meyħāneyi Añdılar meclisde beñzer ol gözi mestāneyi	Zülfi-i şehde kalb-i 'uşşāka şeb-ħūn itmege Zātīyā şaf bağlamış gördüm bugün ben şāneyi	Gazel/ 5 beyit	.-./.-./.-./.-.	Başlık: Zātī
15a	Zātī	Çāmetüñ rüz-ı kıyāmetden 'alāmet gösterür Rāstı sen servi ol ġāyet kıyāmet gösterür	Göricek ol āfeti Zātī nice cān vermesün Anı ol cellād-ı ġamze ġāyet āfet gösterür	Gazel/ 7 beyit	.-./.-./.-./.-.	Başlık: Zātī

²⁰ odlar: āteş D.

²¹ yir: mülk D.

15a	Zātī	Cānumı itdüm revān bir kām̄eti şimşādiçün Çıksa serv üzre n'ola kumrı revān ²² feryādiçün	İşidenler Zātīyā cānlar virürler üstine Bir gazel didüm yine ol gözleri cellādiçün	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
15a- 15b	Zātī	Baňa ol çeşm-i bīmāruñ nażar itmezse ²³ sağ olsun Gelür gön̄lüm yazar haţţ-ı siyāhuñ yüzi ağ olsun	Hevā-yı sünbülünle tağa düşdi ebr-veş Zātī Yetiş ey serv-i gül-ruhsār aña tağ üsti bağ olsun	Gazel/ 5 beyit	.---/.---/.---/.---	Başlık: Zātī
15b	Zātī	Kime şikāyet idem ²⁴ şehruñ güzellerinden Vaşlı dirîğ iderler gāyet maħallerinden	Germ olup ehl-i meclis şoħbet kızardı vā'iz Oķınsa yana yana Zātī gazellerinden	Gazel/ 5 beyit	--./--./--./--	Başlık: Zātī
15b	Zātī	Rüz-ı hicrūñ fark-ı yok ey meh şeb-i deycūrdan Çeşm-i bī-insāf var anda eser yok nūrdan	Kim enāniyyet cüz'in oda yakarsa Zātīyā Oķısa olur ene'l-Ĥaķ dersini ²⁵ Mañşūrdan	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
15b- 16a	Zātī	Ben nice ğam yimeyem ğam-ĥvāredür gön̄lüm benüm Tīğ-i cünd-i ğuşşadan pür-yaradur gön̄lüm benüm	Māh-rūlar mihriyile gice gündüz Zātīyā Seyr ider her menzili seyyāredür gön̄lüm benüm	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
16a	Zātī	Ben ki evşāf-ı şarāb-ı la'l-i dildār eyleyem Āşık-ı dil-ĥasteye anuñla timār eyleyem	Ķūy-ı dilberden sürüp 'arz itmeler ger cenneti Zātīyā didār ĥaķķı ģirmege 'ār eyleyem	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
16a	Zātī	Yir yir göge āteş ģorise tañ degül āhum Aĥşamlamadı bir gice benümle o māhum	Şūretlü kişi oluridüm Zātī cihānda Āyine-şifat kılsa nażar bendeye şāhum	Gazel/ 5 beyit	--./--./--./--	Başlık: Zātī

²² n'ola kumrı revān: revān kumrı nola D.

²³ itmezse: kılmazsa D.

²⁴ idem: itsem D.

²⁵ dersini: sırrını D.

16b	Zātī	Yiter ağlatduñ ahu bir dem āmān iki gözüm Ölürüm bir gün olur arada kan iki gözüm	Eşk-i Zātī felegüñ tāsını pür-hün ide ger Sen ki görünmeyesin çeşme revān iki gözüm	Gazel/ 5 beyit	..-/-..-/-..-/-..-	Başlık: Zātī
16b	Zātī	Çanıdur bağrumdaki başuñ ağan yaşum benüm Oñmadı cānā cihānda oñmaduğ başum benüm	Nağd-i cānı rehzen-i firçat alurdu Zātīyā Ger ümid-i vaşl-ı yār olmasa yoldaşum benüm	Gazel/ 7 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
16b- 17a	Zātī	Ol perī bir gün kabūl eylerse sāķī da'vetüm Yiridür kandil-i 'arş olursa cām-ı şoḥbetüm	Sāķīye Zātī 'aceb divānelük eyler didüm Ger ²⁶ olup didi ki içmezse 'acebdür şerbetüm	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
17a	Zātī	Dirlügüm anuñla rūḥ-ı revānum var benüm Şāğ olam ansuz bu 'ālemde ne cānum var benüm	Çand-ı la'li üzre Zātī bitmemiş hergiz nebāt Çoğ şükür ben tūṭi-i şekker-zebānum var benüm	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
17a	Zātī	Seni ağıyarıla gördüm bugün ğayetde 'ār itdüm Gel ey hūnī beni öldür ölümüm ²⁷ ihtiyār itdüm	Demādem yana yana okusunlar derdile Zātī Bu şir-i sūz-nāki ehl-i derde yādigār itdüm	Gazel/ 5 beyit	.---/.---/.---/.---	Başlık: Zātī
17a- 17b	Zātī	Bu deñlü derdi çekmekden cihānda buyidi derdüm Ṭabībüm bir nefes baña seni hem-dem ola dirdüm	Niğaruñ tiri derdinden müşebbek oldı ten Zātī Cihānda Ḥazret-i Eyyūbdur varise hem-derdüm	Gazel/ 5 beyit	.---/.---/.---/.---	Başlık: Zātī

²⁶ Ger: Germ D.

²⁷ ölümüm: ölümü D.

17b	Zātī	Figān kim āsitān-ı server-i ḥübāndan ayrıldum Belālu bülbülem gūyā bahāristāndan ayrıldum	Aña Ḥaḳ virmiş ol āni görenler Zātī yā anı Virür cāmī aña āni bugün ben andan ayrıldum	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
17b	Zātī	Şaçınuñ istedüm büyin şabādan Didi miskīn yūri geç bu hevādan	Dem-ā-dem Zātī nüñ sögüp nigārā Ṭudaḡuñ aḡzına añsun du'adan	Gazel/ 5 beyit	---/---/---	Başlık: Zātī
18a	Zātī	Yine ol sīm-beden bir kemer-i zer kuşanur İşidüp vaşfını gencīne yılanlar kuşanur	Zātī ol 'arızı meh şevķile Mirriḥ-şifat Seni öldürmege bir ṭiḡ-ı mücevher kuşanur	Gazel/ 5 beyit	..-/..-/..-/..-	Başlık: Zātī
18a	Zātī	Gül üzilsün ḡonca açılsun baña sen gül yiter Aḡlasun bülbüllerüñ ey ḡonca tek sen gül yiter	Açılup gül ḡalmasa hergiz neḡam bülbül ne ḡam Cām-ı gül Zātī şurāḡi ḡulḡuli bülbül yiter	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
18a- 18b	Zātī	Ol ebrūlar seher vaḡtinde düşmiş iki mışra'dur Hilāl-i 'id vaşfında yazılmış ḡüb maṭla'dur	O ḡaṭ kim görünür levḡ-i meh-i enverde ey Zātī O māhuñ 'arızı vaşfındaki [şī'r-i] muşanna'dur	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
18b	Zātī	Yaşduḡı ol 'aşıkuñ kim iç işiḡüñ ṭaşıdur Cennete meyl eylemez olursa içi ṭaşıdür	Didüm ey 'aynum naḡardadır dem-i naḡd eşk-i sīm Didi ey Zātī gerekmez dānesin ²⁸ ḡöz yaşıdur	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
18b	Zātī	La'l-i şīrinüñ ḡamından öldüḡümçün ey nigār Dest-i Ferḡādile çāk itdi yıḡasın kūhsār	Dembedem āh itdüḡçe pāre pāre dil çıkar Zātī yā āteş yanınca nite kim vāfir şīrār	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
18b- 19a	Zātī	Gerçi ki cihānuñ içi pūr-cevr ü cefādur Ammā ki bahār irişecek zevḡ ü şafādur	Aḡar şu ḡüzel şüret ü sebz ü mey-i şāfi Zātī maraḡ-ı ḡuşşa vü endüha devādur	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
19a	Zātī	Ḥālūmi zıkr eylesem kevn ü mekāmı aḡladur Derdümi añsam zemīn ü āsumāmı aḡladur	Yoḡ ḡararı ebr-veş ne yirde ve ²⁹ ne gökdedür Zātī ye zülfüñ ḡamı virmez emāmı aḡladur	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
19a	Zātī	Bülbül-i dil al ṭüṭi la'l-i cānānın bilür Sözini cānıla diñleñ kim sözüñ cānın bilür	And dirseñ içeyin vallāhi Zātī la'lüñi Süre-i Kevşer Ḥaḡıçün kendünüñ cānın bilür	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī

²⁸ dānesin: dartasın D.

²⁹ yirde ve: yirdedür D.

19a-20b	Hasbî	Şol sa'âdet milketinde şâh-ı şulţân Muşţafâ Şol sipihr-i salţanatda mâh-ı sulţân Muşţafâ Şol ğazâ ehline devlet-ı h'vâh sulţân Muşţafâ Şevketiyle mefhar-ı dergâh sulţân Muşţafâ Muğbil ü mağbül-i ehlullâh sulţân Muşţafâ Mazhar-ı âsar-ı 'izz ü câh sulţân Muşţafâ Oldı kırbân fî-sebilillâh sulţân Muşţafâ Cennetullâh ola seyranġâh-ı sulţân Muşţafâ Okurum <i>elħukmulillâh</i> ³⁰ âh sulţân Muşţafâ Âh sulţân Muşţafâ eyvâh sulţân Muşţafâ	Hasbîyâ çün 'aksine döndi sipihr-i ser-nigün Ejdehâ olsañ ider dest-i ecel baġruñı ħün Kime tîr urşa kıılır kıavs-ı kıazâ zâr u zebün Ĥağ kelâmulâhda buyurdı <i>lâyeste'ħirün</i> ³¹ <i>Lâ yemütüne</i> ³² yazılmışdır <i>verâ'e'l-mu'minün</i> ³³ Kimseye bâkî degül fânîdurur dünyâ-yı dün Devletinüñ evveli devletdür aña âħirün Muşţafâ şer'in kıoma elden odur dine sûtün Raħmetullâhi 'aleyh <i>innâ ileyhi râci'tün</i> ³⁴ Âh sulţân Muşţafâ eyvâh sulţân Muşţafâ	Mütekerrir Muaşşer / 7 bent	Mersiye	---/--/--/--/--	Başlık: Hasbî
20b-22b	Yok ³⁵	Nasb olalı cihâna livâsı Muħammedüñ Eflâke irdi şer'î nidâsı Muħammedüñ	Sâye şalarsa işiġiñe arş yüz sürer Dil ħânesine dârı cihârı Muħammedüñ	Kaside/ 74 beyit ³⁶	Naat	---/--/--/--/--	Başlık: Cem Sulţân

³⁰ Hüküm Allah'ındır.

³¹ Geri kalmazlar. (Araf 7/34)

³² Ölümsüzdürler. (Nisa 4/18)

³³ Müminlerin ardından. Dil bilgisi kurallarına göre *mu'minin* şeklinde olmalıdır.

³⁴ Şüphesiz O'na döneceğiz. (Bakara 2/156)

³⁵ Mecmuada bu kasidede mahlas beyti ve mahlas bulunmamaktadır, mahlas Cem Sultan Divanı'nda 126. beyitte zikredilmiştir. (Ersoylu 1981: 43)

³⁶ Bu kaside Cem Sultan Divanı'nda 129 beyittir. (Ersoylu 1981: 33)

23a	Feyzî	Mevsim-i güldür yine 'âlem mücellâdur gider Şebnem eşküm-ile gülşen pür-şüreyyâdur gider Bir gözi sermestiçün her güşe gavgâdur gider Bülbül ağlar gül güler 'âlem temâşâdur gider	Feyziyâ gel devridür nüş it şarâb-ı dil-keşâ Ber-ķarâr olmaz bilürsin çünki çarķ-ı bî-vefâ Aç gözünü bir nazar kıl ıarf-ı gülşenden yaña Bülbül ağlar gül güler 'âlem temâşâdur gider	Murabba/ 5 bent	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Feyzî
23a- 23b	Necâtî	Yine ferzâne gönül 'aşkıla bî-hüş olsun Yine divânelere câm-ı belâ nüş olsun	Ey Necâtî ye sa'âdet güneşi çeşm-i ümîd Pertev-i mihr-i ruĥuñdan niçe bir yoş olsun Ehl-i dilden çü cihân boş olıyardur yarın Benden ol pîre-zen-i dehr bugün boş olsun	Gazel/ 8 beyit	..--/..--/..--/..--	Başlık: Necâtî
23b	Necâtî	Ķo gönül büseñe cânıla ĥarîdâr olsun Billâh ey ĝonca-dehen yoķ dime bâzâr olsun	Öpmege Ķoçmaĝa yir yoķ diriseñ ey yüzi gül Ķo Necâtî Ķuluñı 'aşık-ı didâr olsun	Gazel/ 5 beyit	..--/..--/..--/..--	Başlık: Necâtî
23b- 24a	Necâtî	Zülfün ĥamını 'anber-i sârâya virmez La'lüñ ĝamını şâdi-i şahbâya virmez	Eglenmege Necâtî ye divârı sâyesin Ķisû-yı ĥür u zülf-i semen-sâya virmez	Gazel/ 8 beyit	--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Necâtî
24a	Necâtî	Yara n'eyler 'arızuñda ey yanaĝı ĝülsitân ³⁷ Bir elifdür ol 'izaruñ ortasında bî-ĝümân	Yara n'eyler 'arızuñda ĥâşe lillâh dostum Kendi kendinden Necâtî Ķab'ın eyler imtiĥân Ben bilürdüm bu tegel aĥır dikilür yüzüne Şol nefes kim yaķalar çâķ itdüñ ey ĝonca-dehân	Gazel/ 11 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Necâtî

³⁷ yanaĝı ĝülsitân: boyu serv-i revân D.

24a- 24b	Necātī	Olmayuben ³⁸ cemālūne pervāne yā neyin Yanmayuben ³⁹ firāk ⁴⁰ odına yā ne yanayın	Dāyim Necātī nāleye āheng ider gönül Ben ⁴¹ erġanūn-ı āhıla efgāna yanayın	Gazel/ 7 beyit		--./-./.-./-.-	Başlık: Necātī
24b	Necātī	Delü qanlulara uyduñ delisin Gönül tanışmadın öldürmelisin	Necātī ekme-i 'ālem olursañ Çü yoķ bir ħabbe 'aşkuñ ekmelisin	Gazel/ 5 beyit		.---./---./---	Başlık: Necātī
24b	Necātī	Qatl-i 'ām itdükçe artar çeşm-i fettān uyġusu Keşret-i qandandurur ⁴² ħikmetde insān uyġusu	Aġladuġumca ider ol gözleri mestāne ħ'āb Ey Necātī ħoşdurur ⁴³ insāna bārān uyġusu	Gazel/ 5 beyit		-.--./-.-./-.-./-.-	Başlık: Necātī

³⁸ Olmayuben: Olmayayın D.

³⁹ Yanmayuben: Yanmayayın D.

⁴⁰ firāk: firākuñ M.

⁴¹ Ben: Tā D.

⁴² qandandurur: demdendirür D.

⁴³ ħoşdurur: ħoş gelür D.

25a	Zātī	Gazelin ilk kısmı 39b'dedir. ⁴⁴	Çatı bımardur ol dide kande yatduğm bilmez Meger kim Zātī nün çanı çutupdur anı ey dilber	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	
25a	Zātī	Sünbülünden ʿālem ey hūb-ı Hıṭā miskīn olur ʿAnber-i sārā nedür Çinūn yā ḥod miski nolur	Başumiçün āsitān-ı ʿarş-ı kadri ol şehūn Zātī yā başında devlet olana bālīn olur	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
25a	Zātī	Niñ key kodı cenānuma bir serv-i lāle-ḥad Görse yüzün cinānı yaça āteş-i ḥased	Firkat iderdi cismūmi seyl-i fenāya ğarķ Vuşlat ümīdi olmasa Zātī eger ki sed	Gazel/ 7 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
25a- 25b	Zātī	Çaldum ayakda çur ey çāpük-süvār öldüm meded Gitdi destümnden ʿinān-ı iḥtiyār öldüm meded	Hıç şaymazsın ḥesāba anı tā rüz-ı ḥesāb Dirse Zātī hey kıyāmet bī-şümār öldüm meded	Gazel/ 7 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
25b	Zātī	ʿĀşık-ı bī-ʿilletem meylüm benüm didāredür Dostlar Ferhādıla Mecnūn iki zen-bāredür	Bir dem ey serv-i kamer-ruh görmese Zātī seni Yaşılıla ⁴⁵ āhına yiri ve gögi aradur	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī

⁴⁴ Mecmuada 39. varakın yanlış yerde olduğu tespit edilmiştir. Bu varak 24 ve 25. varaklar arasında olmalıdır. 39. varak yerine yerleştirilince 25a'da bulunan Zātī mahlaslı makta beyti, 39b'de 4 beyti bulunan gazeli tamamlamış olacaktır. (Bkz. Ekler kısmı 1. fotoğraf)

⁴⁵ Yaşılıla: Eşki ile D.

25b- 26a	Zātī	Ol nigār-ı gönca-leb kim çehre-i gül-rengi var Bâğ-ı 'aşkında hezārān bülbül-i dil-tengi var	Cür'adan sinesi esrār-ı 'ışkından tolar ⁴⁶ Adı Zātī kendüzinden bî-ḥaber bir bengi var	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
26a	Zātī	Nikābın açdı tā ol meh cemāli āfitābından Ser-ā-ser on sekiz biñ 'ālemi pür kıldı tābından	İlāhī Zātī yi ḥaşr eyle anuñla kıyāmetde Kıyāmet eyle ḥālin kırtarup ṭamu 'azābından	Gazel/ 5 beyit	.---/---/---/---	Başlık: Zātī
26a	Zātī	Aklıkda sen pilāv u ben şarılıkda zerde Hem-şofra olalum gel bir hoş laṭif yirde	Şevkile baqlavā-veş yufka yürekli Zātī Vaşf itdi la'l-i nābuñ yoğ lezzeti şekerde	Gazel/ 7 beyit	--./--./--./--	Başlık: Zātī
26a- 26b	Zātī	Bu nidā irdi şehir-geh gūşuma eflākden Menzilüñ 'arş-ı mu'allā kıl 'urüc it ḥakden	Zātī yā şāyed ene'l-Ḥaḳ sırrın izhār eyleye ⁴⁷ Sen aña uyma ḥazer eyle dil-i bî-pākden	Gazel/ 6 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
26b	Zātī	Ḥorūs-ı 'arşuñ efgānum ḥuzūrını uçurmuşdur Kevākib leşkerin āh-ı şehir-gāhum göçürmüşdür	Senüñ bezmüñde neyler Zātī yi şüride-ḥāl itdi Meger neyzenlerüñ sıhr eyleyüp cānā üfürmüşdür	Gazel/ 7 beyit	.---/---/---/---	Başlık: Zātī

⁴⁶ tolar: tolu D.

⁴⁷ sırrın izhār eyleye: sırrımı izhār ide D.

26b- 27a	Zātī	Saňa ben miskinüñ ey divâne dil bir pendı var Key şakın zencir-i zülfine tolaşma bendi var	Zātī ağzından düşürmez vaşf-ı la'l-i nābuñı Tūṭi-i güyādudur ağzında güyā kandı var	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
27a	Zātī	Sürhile yazıldı şanma saňa firqat-nāmeler Aña odlar şaçdı ateş-dān-ı dilden hāmeler	Sözlerüm sūzından ol ateş-‘izāra yanmağa Zātīyā bir pāre od olup gidüpdür nāmeler	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
27a	Zātī	Bitdi sinemde döğünmekden duhāni lāleler Üstine anuñ sirişkünden şaçıldı jāleler	Bir iki cür‘ayla bir hoş hālete irdüm ki ben Görmedi seyrinde Zātī zāhid-i şad-sāleler	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
27a- 27b	Me‘ālī	Ehl-i nazar görüp bir iki tel şakalımı Bilür kiyāsetümi vü añlar kemālümü	Taḥsīn idüp Ḥayālī Me‘ālīye baş ege Görse ṭariḫ-i şirde bunca ḥayālümü	Gazel/ 5 beyit	--./--./--./--	Başlık: Me‘ālī
27b	Me‘ālī	Bir vaḫtidi baña der-i dilber mekānidi Eyyām o günleridi zamān ol zamānidi	Ey pīr olası ile Me‘ālīde diyesin Bir hoş muşāhibidi vü ‘ārif cüvānidi	Gazel/ 5 beyit	--./--./--./--	Başlık: Me‘ālī
27b	Me‘ālī	Ḥayāl-i çeşm ü ebrū-yı nigārumdur gözi kaşı Göñül taşvirdür güyā ki olmış ‘ışk nakḫāşı	Me‘ālī bi-nihāyet sim-i eşke kādīridüm ben Velī başına şu koydı dirigā gözlerüm yaşı	Gazel/ 5 beyit	.---/.---/.---/.---	Başlık: Me‘ālī

27b	Me'ālī	Sevdüğünün yolına kişi gerek kim hāk ola ‘Aşkına başıyla cān oynamada çālāk ola		Matla'		-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Me'ālī
28a	Zātī	Öldürdüğün raķībūni ‘aşıķ sūrūr yürür Cānā meşeldürür bu iti öldüren sürer	Şol bezmi Zātīyā felege virme kim müdām Hūrşid gibi anda ayak devr ider yürür	Gazel/ 7 beyit		--./-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
28a	Zātī	Her kanda görse yār beni hışmıla yürür Bir laħza tūr disem baña taşlar urur tūrur	Mir'āt-ı hūsni-i yāre muķābil olursa māh Rūşen budur ki Zātī yüzi ađını görür	Gazel/ 5 beyit		--./-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
28a- 28b	Zātī	Cānın alup ⁴⁸ illerūn gönüllerin ol cān yapar Baña cān virmez diyü gönlüm yıķar bühtān yapar	Zātīyā hışmıyla birkaç taş urursa başuña Dest-i luţfiyla dil-i virānuñi cānān yapar	Gazel/ 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī
28b- 30a	Necātī	Şol bostānda kim ola bir gül-‘izār serv Her hām-deste dime şaķın zinhār serv	Şāhā Necātī şī‘rine kuşlar mı ķondurur Kim eyledi redifin anuñ iħtiyār serv ... Maķbül ide cihānda seni Hāyy-ı lā-yenām Hūrrem ol hemişe çü her dem-bahār serv	Kaside/ 58 beyit	Medhiye	--./-.--/-.--/-.--	Başlık: Necātī ⁴⁹

⁴⁸ alup: alur D.

⁴⁹ Divan'da kasidenin başlığı “Kasīde-i Serv ve Medh-i Hazret-i Sultān Mahmūd” şeklindedir.

30a-31b	Necātī	Ey vezāret eline rāst gelen zer ḥatem Görmedi çeşm-i felek ṭapuña beizer hatem	Kendi gibi ṭutar ucdan uca āfākı niçün Dimeye ṭab ^c -ı Necātī ye füsünger ḥātem ... Devletüñ destini ⁵⁰ ṭonatmağıçün bedr ü hilāl Gāh āyine-i sīmīn ola geh zer ḥatem	Kaside/ 45 beyit	Medhiye	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Necātī ⁵¹
31b-33a	Necātī	Yañağıñ alını açar ser-i zülfi-perişānuñ Ḳarağı giceler açar cemālin mäh-i tābānuñ	Necātī bermurād olduñ da ^c ā-yı devlete başla Du ^c ā-yı devleti ḥod virdidür bu cümle insānuñ ... Mevālīd-i şülüş olduḡça mevcūd olsun ey server Zafer ḡulağuzuñ himmet demiñ devlet nigebānuñ	Kaside/ 40 beyit	Medhiye	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Necātī ⁵²
33a-34a	Necātī	Leb-i cān-baḡşuñıla ḡāmet-i dilkeş şānemā Yeter ol ‘āşık-ı dil-ḡastalara bāl ü belā	Getirür bende Necātī ḡapuña iki şefi ^c Birisi ḡisn-i ḡaṭ u birisi şı‘r-i ḡarrā ... Rüz nevrüz u şebüñ Ḳadr ola baḡtuñ pīrüz Her murāduñı müyesser ide Allāh saña	Kaside/ 33 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Necātī
34a-34b	Necātī	Yine dil ‘īd-i hümāyūñıla şād olsa gerek Yine aḡvāl-i cihān oldı cināndan yegrek	Felege şalma Necātī nüñ işini zinhār Yine sensin ḡuluña luṭf u teraḡḡüm idecek ... Dilegüm bu ki ḡapuñdan bula her kişi murād Baḡşışüñ ire cihān ḡalkına günde bek bek	Kaside/ 27 beyit	Medhiye	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Necātī ⁵³

⁵⁰ destini: nāz ile D.

⁵¹ Divan’da kasidenin başlığı “Kasīde-i Hātem-i der-Vasf-ı Ali Paşa” şeklindedir.

⁵² Divan’da kasidenin başlığı “Kasīde-i der-Vasf-ı Ali Paşa” şeklindedir.

⁵³ Divan’da kasidenin başlığı “Der-Vasf-ı Sultān Mahmūd” şeklindedir.

35a-36a	Necâtî	Huş aldı Hâzret-i Han Bâyezîd-i 'Osmânî Kili ile Kara Boğdandan Aşkirmânı	Du'âya başla Necâtî ki şeh medâyihiñiñ Diyârına bulmaz pây-ı nuṭṭ pâyânı ... Nice kim aç felek kal'asın güneş topı Hemîşe fetḥ-i kılâc ola şâha erzânî	Kaside/ 41 beyit	Medhiye		Başlık: Necâtî ⁵⁴
36a-38a	Necâtî	Nevbahâr irişdi yapraklarla zeyn olurdu zemîn Bârekallâh ey kemâl-i şun'-ı Rabbu'l-'âlemîn	Gevher-i vaşfuñla ⁵⁵ zeyn oldu Necâtî sözleri Umarum ki aña taḥsîn ide taḥsîn âferîn ... Dört yanında du'â-yı Çâr Yâr-ı aşfiyâ Hem naşîr ü hem zâhîr ü hem şefîc ü hem mu'în	Kaside/ 59 beyit	Medhiye	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Necâtî ⁵⁶
38a-38b		Oldı çünkim melaḥ-ı berf havâdan nâzil Mezra'-ı sebz-i ṭarîden göñül umma ḥâşıl	Bu kasidenin devamı 40'adadır. ⁵⁷	Kaside/ 38 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Necâtî ⁵⁸
39a	Faķîrî	Maḥabbet bî-sütünîdür benüm bu oñmaduḡ başum Olupdur tişe-i Ferhâd-ı bî-dil Husrevâ ḡaşum	Boyar her gice ebr-i zülfini dūd-ı siyâhumla Faķîrî olmaḡ ister bu 'arūs-ı dehr oynaşum	Gazel/ 5 beyit		.-.-/.-.-/.-.-/.-.-	Başlık: Faķîrî

⁵⁴ Divan'da kasidenin başlığı "Kasîde der-Feth-i Kara Boğdan ve Medh-i Sultân Bâyezîd" şeklindedir.

⁵⁵ vaşfuñla: medhüñle D.

⁵⁶ Divan'da kasidenin başlığı "Kasîde der-Medh-i Sultân Bâyezîd" şeklindedir.

⁵⁷ Mecmuada 39. varâğın yer deġiştirdiġi tespit edilmiştir. Bu varak 24 ve 25. varaklar arasında olmalıdır. 39. varak yerine yerleştirilince Necâtî Bey'e ait olan ve 38a'da başlayan bu kaside, 40a'da 10 beyti bulunan kasideyi tamamlamış olacaktır. (Bkz. Ekler kısmı 2. fotoğraf)

⁵⁸ Divan'da kasidenin başlığı "Kasîde-i Muhammed Han" şeklindedir.

39a	Me'ālī	Maḥbūb odur ki anda ola ʔopuğ u bilek Ehl-i mürüvvet ola ʔatında giçe dilek	Dünyā deger Me'ālī anuñ gibi dilberüñ Hoş giçüp arḳasında cihān zevḳin eylemek ... Şu çekmege g.ti ḳuyusından maşūnlaruñ Ḳoğadurur ʔ.şāğum ağacumdurur direk	Gazel/ 8 beyit	--./-./.-./-./-.	Başlık: Me'ālī
39a- 39b	Me'ālī	Müfsid ü fettānımışsın böyle bilmezdim seni Bir ḥabīs oğlanımışsın böyle bilmezdim seni	Ey Me'ālī düşdüñ ol ḥaṭṭ-ı ḡubāruñ fikrine Ne ʔatı ḥayrānımışsın böyle bilmezdim seni	Gazel/ 7 beyit	-.--/-./-./-./-./-.	Başlık: Me'ālī
39b	Zātī	Ol mehlikā ki bedr-i sühādur aña naḡar İtmez hilāl-i 'id olursam baña naḡar	Şüretlü kimse ⁵⁹ oluridüñ Zātī yā nigār Āyīne gibi eylese şāfi saña naḡar	Gazel/ 5 beyit	--./-./.-./-./-.	Başlık: Zātī
39b- 40a		Baña iki gözile baḳmamağičün Müselmānlar Gözümüñ birisi ḥasta ⁶⁰ diyü örtüpdür ol kāfir	Bu gazelin makta beyti 25a'dadır.	Gazel/ 5 beyit	.---/-./-./-./-./---	Başlık: Zātī
40a	Necātī	Kasidenin ilk kısmı 38a'dadır.	Hüsrevā çarḡ-ı felek sitemkār Necātī ḳuluñı Ağladur dāmen-i raḥmıla gözi yaşın sil ... Ola fānūs-ı felek bād-ı ḥaṭırdan ḥāfız Gün gibi rüşen ola şem ^c -i murāduñ biñ yıl	Kaside/ 38 beyit	-.--/-./-./-./-./-.	

⁵⁹ kimse: kişi D.

⁶⁰ birisi ḥasta: biri sayrudur D.

40a-41a	Necātī	Āsitānuñ her küdüretten zihī ‘ālī-cenāb Pāk ider cārüb-ı zerrinile her şubḥ āfitāb	Çıl nazar ‘ayn-ı ‘ināyetle Necātī bendeñe K’āsītān-ı ‘ālemārāña idüpdür intisāb ... Dāyimā fazl u hünlerle olasın ‘ālemde sen Kām-bīn ü kām-rān u kām-baḥş u kām-yāb	Kaside/ 28 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Necātī ⁶¹
41a-42b	Necātī	Bir dün ki çekmişidi ⁶² cemāline āfitāb Müşgīn külālesin gicenüñ ‘anberin niḳāb	Kimüñ uzattı ‘ömri ipini Necātī çarḥ Kim virmedi şoñ ucu şanem zülfi gibi tāb ... Gündüzi ‘ıd ü gicesi ḳader ola dembedem Bārī ḳatında her dileği ola müstecāb	Kaside/ 52 beyit	Medhiye	--./-.-./-.-./-.-	Başlık: Necātī ⁶³
42b-44a	Necātī	İdindi ğamzedden ol çeşm-i nātüvān ḥançer Ki resmdür ḫaḳınur cümle Türkmān ḥançer	Necātī nazm idegör sen şenā güherlerini Ki şaldı ḳāfiyeyi genc-i şāyegān ḥançer ... Hezār sāl ola devr-i ḳamer gibi ‘ömrüñ Meh ola gāh siper gāh zer-nişān ḥançer	Kaside/ 40 beyit			Başlık: Necātī ⁶⁴

⁶¹ Divan’da kasidenin başlığı “Kasīde der-Vasf-ı Abdurrahmān Efendi” şeklindedir.

⁶² çekmişidi: kılmışidi D.

⁶³ Divan’da kasidenin başlığı “Der-Medh-i Sultān Berreyn ve Hākān-ı Bahreyn Sultān Bāyezīd” şeklindedir.

⁶⁴ Divan’da kasidenin başlığı “Kasīde-i Hançer der-Medh-i Sultān Bāyezīd Han” şeklindedir.

44a-46a	Necâtî	Ey ceng-cüy u 'arbede-sâz u yegâne tîğ Vey hışm u kîn ü hiddet odına zebâne tîğ	Kec-tab' olanlar eylese ta'nı ⁶⁵ Necâtiyâ Şabr idelüm şu resme ki ider kemâna tîğ ... Rûy-ı zemîn kılcıñuñ efgendesi ola Şalduqça âfitâb zemîn ü zamâna tîğ	Kaside/ 65 beyit		--./-./.-./-./-.	Başlık: Necâti ⁶⁶
46a-47b	Necâtî	Yılda bir kerre menâr-ı şâhdan didâr gül Gösterür nite ki nûr-ı Aḥmed-i Muḥtar gül	Gülşen-i vaşfuñda her beyti Necâti çâkerüñ Beñzer ol mevzûn nihâle kim ucında var gül ... Tâcverler üzre şâhâ şehriyâr ol şehriyâr Nite kim her nevbahâr olur şeh-i ezhâr gül	Kaside/ 43 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--.	Başlık: Necâti ⁶⁷
47b-49a	Necâtî	Ey 'izzet ü sa'âdetile mu'teber nişân Vey nâm pâdişâh-ı cihâna maḡar nişân	Dem-beste eyledükce Necâtiyi zülf-i dost Luḡfıla ḡatırın ele alup yazar nişân ... İnşâf-ı ⁶⁸ Şehriyârıla elfâz-ı bendeye Bu nazm-ı âbdâr yiter ⁶⁹ muḡtaşar nişân	Kaside/ 51 beyit	Medhiye	--./-./.-./-./-.	Başlık: Necâti ⁷⁰

⁶⁵ Kec-tab' olanlar eylese ta'nı: Kec-tab'lar tefevvük iderse D.

⁶⁶ Divan'da kasidenin başlığı "Kasîde-i der-Vasf-ı Tîğ berây-ı Sultân Bâyezîd" şeklindedir.

⁶⁷ Divan'da kasidenin başlığı "Gül Kasîdesi" şeklindedir.

⁶⁸ İnşâf-ı: Evşâf-ı D.

⁶⁹ âbdâr yiter: dilpezîrdurur D.

⁷⁰ Divan'da kasidenin başlığı "Der-Medh-i Sultân Mahmûd" şeklindedir.

49a-50b	Necātī	Bīdār oluñ ki derde irişür devā seşer ‘Ādetdür açılur der-i dāru’ş-şifā seşer	Şāhā Necātī medhūñi kıldı seşer-redif K’olur qarīb icābete ekser du‘ā seşer ... Tārīk ide şām-ı ecel rüz-ı düşmeni ⁷¹ Kıla çerāğ devletini ⁷² intifā seşer	Kaside/ 52 beyit	Medhiye	--./-./.-./-./-.	Başlık: Necātī ⁷³
50b-51	Necātī	Ĥandān ider cihāmı yine faşl-ı nevbahār Nite ki cān-ı ‘āşık-ı ġamgīni vaşl-ı yār	Şāhā Necātī çākerüñüñ tab‘-ı cevheri Dizdi beyāz kāğıda lü’lü’-i bī-şümār ... Her dem serir-i salţanat üzre muķīm olup ‘Ömrüñ ola bu devr-i felek gibi bī-şümār	Kaside/ 38 beyit	Medhiye	--./-./.-./-./-.	Başlık: Necātī ⁷⁴
52a-53a	Necātī	Zī-‘ālem-i ĥuceste zihī mevsim-i bahār Kim bād ĥoş-nesimdurur āb ĥoş-ġüvār	Gūş it fiġānum ey gül-i ĥandān ki yaraşur Gül-zār-ı ‘izzetüñde ⁷⁵ Necātī gibi hezār ... Ser-sebz ü ĥurrem ola gülistān-ı devletüñ Devr itdüġince bu yedi dülāb-ı bī-karār	Kaside/ 40 beyit	Medhiye	--./-./.-./-./-.	Başlık: Necātī ⁷⁶

⁷¹ düşmeni: ĥaşmını D.

⁷² Kıla çerāğ devletini: Bula çerāğı devletiñüñ D.

⁷³ Divan’da kasidenin başlığı “Kasīde der-Vasf-ı Sultān Bāyezīd” şeklindedir.

⁷⁴ Divan’da kasidenin başlığı “Kasīde der-Vasf-ı Sultan Muhammed” şeklindedir.

⁷⁵ ‘izzetüñde: derġehüñde D.

⁷⁶ Divan’da kasidenin başlığı “Kasīde der-Vasf-ı Sultān Bāyezīd” şeklindedir.

53a-55a	Necātī	Şu söz kim ola mişāl-i kelām-ı ehl-i kemāl Selâsetinde hacil ola selsebil ü zülâl	Biñise medh idiciler Necātī dür birisi ⁷⁷ Çuluñ nihâyeti yoçdur biñini gör birin al ... Müsâ'adet ide 'ömrine dîn-i Haç resül Müsâra'at ide emrine ihtimâm ricâl	Kaside/ 70 beyit	Naat	--./-./-./-./-./-	Başlık: Necātī ⁷⁸
55a-55b	Necātī	Bir ağız kim diyesin derdile Allāh Allāh Çoldurur yir ü gögi nūrıla Allāh Allāh	Çulmeti açmağa fikr eyle Necātī zıkr it Feth ider Rüm ilin ävâze-yi Allāh Allāh	Gazel/ 5 beyit		..-./..-./..-./..-./-	Başlık: Necātī
55b	Me'ālī	Bu 'arş u ferş ü zemîn âsumân u mihrile mäh Cihâmı halk idenün birliğine oldı güväh Ço sen de gafleti gel ol bu ma'niden ägäh Dilünde olsun eyâ çalib-i rızâ-yı iläh Maçâl-i eşhedü enlâ ilâhe illallâh	Günäh hâdden aşupdur ne çäre n'eyleyelüm Bu nefsi-zâlim elinden ya kime ağlayalum Nedâmet âbın içüp tevbe-h'ânını yiyelüm Çabîbine şalavâtıla dâyimâ diyelüm Me'ālī eşhedü enlâ ilâhe illallâh	Muhammes / 5 bent	Tevhid	.-./-./-./-./-./-	Başlık: Me'ālī
56a	Necātī	'Aşık olduğum bilelden ⁷⁹ yüzüme bakmaz çabîb Yöresine uğramaz ölümlü bimâruñ çabîb	Acriseñ gel Necātī derd-mende acı kim Ne leb-i dil-ber naşib oldı ne helvâ-yı raçîb	Gazel/ 9 beyit		.-./-./-./-./-./-	Başlık: Necātī

⁷⁷ Necâtîdür birisi: Necâtî de biridür

⁷⁸ Divan'da kasidenin başlığı "Kasîde-i Naat-ı Resül" şeklindedir.

⁷⁹ bilelden: tıyaldan D.

56a	Necātī	Dil ğarīb olduĝiçün yüzine baĝmaz ħabīb Gerçi kim merĝüb olur her nesne kim ola ğarīb	Luřf-ı řab'undur Necātī saña mişnet ⁸⁰ çekdüren 'Udı yaĝar nāfeyi āvāre kıılır ⁸¹ yaşşı řīb	Gazel/ 7 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Necātī
56b	Necātī	Dimez niçe sürinürsin şapumda sen de ğarīb Kimesne bencileyin olmasun vaşanda ğarīb	řabā gibi yüzi üzre görüp Necātī yi dost Dimez niçe sürinürsin şapumda sen de ğarīb	Gazel/ 8 beyit		.---/..--/..---/..--	Başlık: Necātī
56b- 58a	Me'ālī	Yine 'arż itdi cemālin nev-'arūs-ı ĝülsitān Oldı nesrīn ü semen üstine sīm ü zer-feřān	Ķıl nazar ařvāline luřf it Me'ālī bendeñiñ Anı řopraĝdan götür billāh ey řāh-ı cihān ... řaĝ esen ol ĝülsitān-ı dehre esdükke řabā Bostān-ı rif'atüñe irmesün bād-ı ħazān	Kaside/ 51 beyit	Medhiye	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Me'ālī
58a- 60a	Me'ālī	Ey ĝönül murĝı yine cūřa gel iriřdi bahār Naĝme-i bülbülile oldı müřerref ĝülzār	Ey Me'ālī o ĝülistān-ı 'adālet ĝüliniñ Var ola sencileyin bülbül-i meddāřı hezār ... 'Ömrüñi devletüñi kııla ziyāde bāķī 'İzzet ü salřanatuñ artırā Bārī her bār	Kaside/ 55 beyit	Medhiye	..---/..--/..---/..--	Başlık: Me'ālī

⁸⁰ mişnet: zaşmet D.

⁸¹ kıılır: eyler D.

60a-61b	Me'ālī	<p>Țoldı a'lām-ı ŧitāyile yine rūy-ı zemīn Başladı ceyš-i bürüdet açmağa yer yer kemīn</p>	<p>Girmeden sīne ölüp ŧāhā Me'ālī kemterüñ Mañşıbıla amı ihyā kııl be-ħağğ-ı yā vü sīn ... Raħmet-i Yezdān aña kim bu du'āmı işıdıp Cān u dilden eyde āmīn yā mucıbü's-sā'ilīn</p>	Kaside/ 52 beyit	Medhiye	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Me'ālī
61b-63a	Me'ālī	<p>Bir dün ki encümile müzeyyendi āsumān Pür-ŧevkidi meh-i felek-ārāyıla cihān</p>	<p>İtnāb çünki mūcib-i ŧaşaddı'dür hemīn İcāzıla Me'ālī me'āniyi kııl beyān ... Olsun ziyāde salṭanatuñ 'izzetüñ füzün Ol baħt-ı kāmurānıla mesrūr u ŧādumān</p>	Kaside/ 55 beyit	Medhiye	--./-.--/-.--/-.--	Başlık: Me'ālī
63b-64a	Me'ālī	<p>Dil virme ŧaқın 'āleme kim ŧoñı elemdür Kılma nağamına hevesi k'āhıri ğamdur</p>	<p>Çoқdur bu Me'ālī kılunuñ gerçı ğünāhı İllā ki recā eylediği luṭf u keremdür ... Şol dostuñuñ ħürmetiyiçün ki ħudāyā Sulṭān-ı rusül ŧāh-ı 'Arab ŧūh-ı 'Acemdür</p>	Kaside/ 17 beyit		--./-.--/-.--/-.--	Başlık: Me'ālī
64a	Şabūhī	<p>Düşme dilā ger ādemiseñ ħırş-ı dāneye Țutulma dām-ı miħnete uyma fesāneye Çünkim gider ŧoñ evci gelenler bu ħāneye Teslīm eyle her ne қаzā gelse lāneye Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye</p>	<p>Ĥağğ-ı cihān ger eyleseler 'unf-ile ħiṭāb İdüp mülāyemet aña luṭfile vir cevāb Her nesneye muқayyed olup çekmegil 'azāb Pendüm қаbul eyle Şabūhī budur ŧavāb Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye⁸²</p>	Tahmis/ 5 bent		--./-.--/-.--/-.--	Başlık: Şabūhī

⁸² Bu tahmis, Esra Bal tarafından yüksek lisans tezi olarak çalışılan *Karamanlı Sabūhī Divanı*'nda ve Mehmet Sarı tarafından doktora tezi olarak çalışılan *Sabūhī Şeyh Ahmed Dede* konulu divanda tespit edilememiştir.

64b	Necmî	Yine bir dîlrübâ kaçşabuñ oldum çulı kurbânı Yolında şerha şerha itseler terk itmezem anı	N'ola bî-çâre Necmî de umarsa orta pehlûdan Begüm cömerd cânîçün sen aña eyle iğşanı ⁸³	Gazel/ 5 beyit	.---/---/---/---	Başlık: Necmî
64b	Muhibbî	Şeb-i ⁸⁴ ğamda nazâr iden kişi tâb-ı tenüme Didi fânüs-ı belâ perdesi pîrâhenüme	Ey Muhibbî dime aġyâra seg-i yâr saġın Neyiçün beñzedesin dostumı düşmenüme	Gazel/ 5 beyit	..--/..--/..--/..-	Başlık: Muhibbî
64b- 65a	Luţfi	Dâyim yüzüñi sür bir ulu âsitâneye Çonma hümâ-şıfat yûri her âşiyâneye Diñle sözümi çutma çulak her fesâneye Muçrib ne sâz düzse sen uy ol terâneye Gördüñ zamâne uymadı uy sen zamâneye	Luţfi eger ki 'ilmüñüñ olduñsa 'âmili Seksen kazâya virme şaġın beyt-i kâмили Âyâ zamânededen mi ya ġod gelmedi yili Şabr idelüm zamâne ne gösterse ġaşılı Gördüñ zamâne uymadı uy sen zamâneye	Tahmis/ 7 bent	--/---/---/---	Başlık: Luţfi
65b	Mesihî	Süz ile âh ideydüm ġadden eger ziyâde Çuşlar kebâb olaydı ⁸⁵ döne döne havâda	Ta'lim-i 'iğş ideydüm Ferhâda ger Mesihî Çomazdı iki taşî taġlarda ⁸⁶ bir arada	Gazel/ 5 beyit	--/---/---/---	Başlık: Mesihî

⁸³ Bu gazel Âşık Çelebi'nin *Meşâ'irü'ş-şu'arâ* adlı eserinde tespit edilmiştir. (Kılıç, e-kitap: 369)

⁸⁴ Şeb-i: Nâr-ı D.

⁸⁵ olaydı: olurdu D.

⁸⁶ taġlarda: 'âlemde D.

65b	Hayālī	Sözüm sirāyet itse Mecnūn-ı nā-murāda Çuşlar kebāb olaydı başındaki yuvada	Bir yayını çeküpdür ʿaşkuñ Hayālī ey meh Kim aña nisbet oldı ⁸⁷ kıavs-ı kızañ kepāde	Gazel/ 5 beyit	--./-./--./-./--	Başlık: Hayālī
65b- 66a	Celilī	Cān olmış-idi menzil-i cānān geçen gice Mihmānumidi ol meh-i tābān geçen gice	Eşʿār-ı pür-leṭāfet oқurdı Celilī yār Alup eline gül gibi dīvān geçen gice ⁸⁸	Gazel/ 5 beyit	--./-./--./-./--	Başlık: Celilī
66a	Kıyāsī	Ey ādemođlı hicrile geldüñ bu ḥāneye Umma vişāl-i yāri gezüp yok fesāneye Tır-i murāduñ irmedi çünkim nişāneye Meyl itme sen de ḥırmen-i ʿālemde dāneye Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye	Bir şeb Kıyāsī eyleridüm çarḥa bedduʿā Dirdüm yıklısa turmasa şol kıubbe-i fenā Gökden irişdi gūşuma ol gice bir şadā Remzile baña didi ki ey şāḥib-i belā Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye	Tahmis/ 5 bent	--./-./--./-./--	Başlık: Kıyāsī
66b	Muḥibbī	Olsun tanaʿum içre ol yār-rüy ⁸⁹ sāde Kalsun belā vü ğamda bu ʿāşık-ı fütāde	Gülzār-ı ḥüsñüñ içre her gice şubḥ olınca Oқur Muḥibbī medḥüñ bülbül gibi ⁹⁰ Nevāda	Gazel/ 7 beyit	--./-./--./-./--	Başlık: Muḥibbī

⁸⁷ aña nisbet oldı: oldı aña nisbet D.

⁸⁸ Şevkiye Kazan Nas'ın hazırladığı Celilî Dîvânı'nda tespit edilemedi.

⁸⁹ yār-rüy: mäh-rüy D.

⁹⁰ bülbül gibi: bülbülleyin D.

66b	Faķiri	Nā-ehle viren āfet-i devrānı s*kem ben ‘Uşşākına raħm itmeyen oğlanı s*kem ben	Geç geç gelüp ānide giden yāri Faķiri Bir sen dağı olursañ eger anı s*kem ben	Gazel/ 5 beyit	--./--./--./--	Başlık: Faķiri
66b- 67a	Za‘fi	Göñlümün āşināsı dilbercik Gözümün rūşināsı dilbercik	Bir gece Za‘fi hüccesine gelüp Aylarca çalası dilbercik	Gazel/ 6 beyit		Başlık: Za‘fi
67a	Hasbī	Götürse ‘aceb mi bu cihānuñ berekātı ‘Aksine dönüpdür haşerātuñ harekātı Eksik degül a*-ile g*tüñ heç feterātı Hayfā ki gulām-pāraluğūñ gitdi sebātı	Hasbī s*kine nisbet iden g*t şama urdı Büzük penisinden t*şağına yeme urdı G*t kıtluğına uğradı miskīn a*a urdı Hayfā ki gulām-pāraluğūñ gitdi sebātı	Murabba/ 5 bent	--./--./--./--	Başlık: Hasbī
67a- 67b	‘ilmī	Sen şehī ey meh şikār itmek diler beñzer hazān Kim nişār eyler ayağūñ toprağına zer hazān	Ger hevādār olmasaydı ‘ilmīyā bir goncaya Olmaz-idi çehre-i ‘āşık gibi aşfar hazān	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: ‘ilmī
67b	Zātī	N’olduñ inñlersin felek hercāyī cānānuñ mı var Her maķāmı seyr ider ⁹¹ bir māh-ı tābānuñ mı var	Zülf-i dilber gibi ey Zātī perişānsın yine Cevri bī-ħad yoğsa bir yār-ı perī-şānuñ mı var	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Zātī

⁹¹ Her maķāmı seyr ider: Seyr ider her menzili D.

67b	Hayālî	Gül yüzünde ey perî zülf-i perîşānuñ mı var Gülşen-i cennetdür anda taze reyḥānuñ mı var	Bu Hayālî ḥastayı öldürmek istersin şehā Ka'be-i küyuñda yoḥsa yine ḳurbānuñ mı var	Gazel/ 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	Başlık: Hayālî
68a	Müderriş	İlāhî ben ḡarîbe kıl 'ināye Ḳamu işümde sen eyle hidāye	Müderriş sülḥteyi ḳıl ekmelüddîn Ola tā müste'id ḳurb-ı Ḥudāya ⁹²	Gazel/ 5 beyit	..--/..--/..--	Başlık: Yaḥyā Çelebi
68a	Ravzî	'Arızuñ 'arz idüp çün ey yüzi nūr Beni 'aşḳuñla eyledüñ meşḥūr	Çıkarup sāhil-i sūrūra ⁹³ yine İde tā ḳalb-i Ravzî yî mesrūr	Gazel/ 5 beyit	..--/..--/..--	Başlık: Ravzî
68a- 68b	Ravzî	Seni görmezse 'aşḳuñ ey ḥūr Eylemez cennet içre daḥı ḥuzūr	Ḥāküm üzre geleydi bir gün o māḥ Ḳabrüm olurdu Ravzî yā pür-nūr	Gazel/ 5 beyit	..--/..--/..--	Başlık: Ravzî
68b	Vālihî	Aldandı şol ki dār-ı fenāda fesāneye Tîr-i murādı irmedi ḳaldı nişāneye Virseñ eline gevheri deymez bahā neye Ey dil anuñla baḥş ü cedel dāyimā niye Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye	Dil 'ālemine eyledüm ey Vālihî nazar Bulдум rumüz-ı nükteyi hep anda ser-be-ser Gördüm ḥurur ol arada bir levḥ-i mu'teber Ḳudret eliyle kâtib-i ḥikmet bunı yazar Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye	Tahmis/ 5 bent	..--/..--/..--/..--	Başlık: Vālihî

⁹² Enis Tombul'un hazırladığı "Beşiktaşlı Yahya Efendi's Diwan" adlı yüksek lisans tezinde ve diğer kaynaklarda tespit edilemedi.

⁹³ sūrūra: sūrūda D.

69a	Bākī	Hürşid kim fezā-yı felekdür mesîr aña Degmez gedâlar içre işigüñde yir aña	Bākī sühanda farq-ı sipihre başar kıdem ⁹⁴ Luţf-ı Hudā olursa eger dest-gîr aña	Gazel/ 5 beyit	--./-./.-./.-	Başlık: Bākī
69a	Zātī	Bugün meclisde bir gönca yaķasın çekdi çāk itdi Ser-ā-ser büy-ı hulkıyla kıamu halkı helāk itdi	Elifler çekdi ol serv-i revān sinemde ⁹⁵ ey Zātī Feraħdan cübbe-i cismi yine cān çekdi çāk itdi	Gazel/ 5 beyit	.---/---/---/---	Başlık: Zātī
69a- 69b	Zātī	Zahmete girüp ⁹⁶ ‘ilac itmeñ baña şimden girü Derdüme ölmekden özge yoķ devā şimden girü	Ten hişārın ser-te-ser ⁹⁷ virdi fenāya ceş-i ğam Rihlet it sehr-i beķāya Zātīyā şimden girü	Gazel/ 5 beyit	---/---/---/---	Başlık: Zātī
69b	Firākī	Serkeşlükile töhmet ider hep cihān baña Baş egmemek cihāna gelüpdür hemān baña Devr-i zamāna uy dime var ey fülān baña Geçmez felek gibi dilegüñ her zamān baña Ne ben zamāneye uyarın ne zamān baña	Gördüñ zamāne uymadı uy sen zamāneye Dilerse tütme güşuñı heç bu fesāneye Ne dāma düş Firākī ne meyl eyle dāneye Cārüb kılma çeħreñi her āsitāneye Ne ben zamāneye uyarın ne zamān baña	Tahmis/ 5 bent	--./-./.-./.-	Başlık: Firākī

⁹⁴ başar kıdem: kıdem başar D.

⁹⁵ sinemde: sineme D.

⁹⁶ girüp: girmeñ D.

⁹⁷ ser-te-ser: ser-be-ser D.

70a-70b	Hayretî	Kime i'läm ideyin hâlümü cānānumdan Kime yanam yaqılam dildeki buhrānumdan Görmedüm meyl ü maḥabbet şeh-i hūbānumdan Bezdüm Allāh bilir bu ğamile cānumdan Kime feryād ideyin nāle vü efgānumdan Kime ḳan ağlayayın dide-i giryānumdan	Bād-veş rāh-ı maḥabbetde olup āvāre Yileyin irmekiçün ḥāk-i reh-i dildāre Hayretî hālümü i'läm ideyin ol yāre Niçe bir hem-dem olam böyle fiğān u zāre Kime feryād ideyin nāle vü efgānumdan Kime ḳan ağlayayın dide-i giryānumdan	Tesdis/ 5 bent	..--/..--/..--/..--	Başlık: Hayretî
70b	Yok ⁹⁸	Medārisle mu'allim-ḥāne yapup Şular kim ḥayr umar divānelerdür	Mu'allim-ḥāneler dāru'l-livāṭa Medāris ḥod ḳamu mey-ḥānelerdür	Ḳıṭ'a	.---/---/---	Başlık: Ḳıṭ'a
70b	Mişālî	Ey kökezlükde müntehā dilber Ḳarı dünyā gibi ḳoca dilber	Bu Mişālî daḥı uşūli bilir Dāyirün ḡāhi çaldır a dilber ⁹⁹	Gazel/ 5 beyit		Başlık: Mişālî
70b		Bize bir dilber-i dehende gerek Lebleri dāyimā dehende gerek	Odamuz seyyid-i ḡāzi tekyesidür Bize āyende vü revende gerek	Ḳıṭ'a		Başlık: Ḳıṭ'a

⁹⁸ Kıt'a, Deli Birader Gazâlî'ye aittir. Bu kıt'a Filiz Bingölçe tarafından yayıma hazırlanan *Kitab-ı Dâfi-ü'l-Gumûm* adlı eserde tespit edilmiştir.

⁹⁹ teis.yesevi.edu.tr'deki bilgilere göre Türk edebiyatında Mişâlî mahlasını kullanan 4 şair bulunmaktadır. Mişâlî mahlasını kullanan iki şairin hâlen yaşadığı ve diğer ikisinin 16. yüzyıl şairleri olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu gazelin 16. yüzyılda yaşamış Mişâlî mahlaslı bahsi geçen iki şaire ait olması gerekmektedir. Bu şairler Gül Baba (Mişâlî) ve Hasan Çelebi (Mişâlî)'dir. Bu şairlerin divanları çalışılmıştır. Fakat bu gazel, Deva Güneş'in hazırladığı *Mişâlî Divânı* adlı yüksek lisans tezinde ve Mehmet Dede'nin hazırladığı *Divân-ı Gül Baba* adlı yüksek lisans tezinde tespit edilememiştir.

70b		Receb ayında riḥlet eyledi çün ḥazret-i ḥātūn Anuñçün ṭutdılar mātem felekde Mihrile Meriḥ		Maṭla ^c	Tarih	.---/.---/.---/.---	Başlık: Tārīḥ
-----	--	---	--	--------------------	-------	---------------------	---------------